

LETÉSEK

közleli díja szav...
detés díja - 10 szög...
sekre remminemű tel...
A bérkező ajánlatok...
adóhivatalban vehetők...
re továbbíthatnak. Erre...
n kívül 2 lei 60 bani...
fizetendő.

román, magyar, an...
valamint írógéppel...
és pontosan készül...
dmann hírlapiroda.
3405-1

nyvelőt keres ipari...
igényeket és eddigi...
részteljes ajánlatok...
eligen a kiadóhiva...
nyelvben jártnak

és német gyors- és...
sbeli ajánlatok sze...
Sigmund Aschenberg,
85.

orth. שרר vendéglő...
Dés. 3897 1

ru 80 cm. széles és...
les perza szőnyeget...
ék. Hügelné, Regele

ntételekben kap...
al, Oradea Mare,
tca 8.

hában önálló üzlet...
tátelemben megf. elő...
30 éves jellegre a...
3908-1

konyhaasztal. kerti...
egy kétlovas kocsi...
utca 16. 39 6-1

ással, kereskedelmi...
jelvessz Niszet és...
magykereskedő cég...
3899-1

d tbb évi gyakor...
veleket "Füzerec"

menő fűszer csemege...
let legforgalmasabb...
miatt eladó, esetleg...
sat keres. Befektetés...
"Biztos jövedelem"

családnál keres izr...
kást. Német tanítást...
rettségi" jellegre a

női kalapszalom...
6. (Kossuth L-u).

ör és szijgyár tóblank...
kicsinyben és nagy...
hellett. Vidéki meg...
magokban is eszköz...
cskor ára 65-70 lei...
alék kedvezmény.

ÖRGYÁR...
rsáru taktárral szem...
86, lakás 3-87, szám.

dezett TIMÁR...
együtt eladó...
árosban szoba...
ávehető. Erte...
rmann bőrüzle...
M. Viteazul 36.

zdasági termékek...
rpád...
kertgazdaságának bi...
arkas virágüzlet (Má...
forvath csemegeüzlet...
tca) megkezdődött.

berendezett...
ruhagyáramba...
en jártas nők ma...
nek. Kralowszki,
3907-1

ra Egyet Einöstégtő...
zat.

ud-thóra egy let p...
ntítói állás'a, ki a nít...
jártassággal bír és...
ani képes. Az állás...
z betöltendő.

és szerint, Utiköltés...
ttanak térítünk meg...
jus 22.

Az egyet nevében...
Robitsek József,
elnök.

szat.

szat.

szat.

szat.

szat.

Szerkesztőség, kiadó...
hivatal és nyomda...
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron...
L. Pop, - Brassai-utca 18.

Az Uj Kelet telefonjai...
Szerkesztőség 977...
Kiadóhivatal 844...
Nyomda 879...
Híber osztály 435...
Zs. N. Sz. 358

A kéziratok kizárólag a...
szerkesztőségnek címen...
zók. - Kéziratokat nem...
adunk vissza és nem öriz...
hetünk meg

V. évfolyam, 117. szám

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Cluj (Kolozsvár) 5682. Szevan 4.

Lejár

1071

Goldschmedur

Roma an

Égész évre 400 lei
Hétfőre 220 lei
Egy hónapra 40 lei
Egy szám ára pályaudvaron
és vidéken is 2 lei

Égbenyló oszlopok

Két számoszlopot mutatott be az az Uj Kelet tegnapi számának egyik cikke. Májusi indexszámok. Az elmúlt év májusától a mostani májusig, egy év alatt végbemenő áremelkedési folyamatot szemlélíteti a két számoszlop. Az első számoszlop már maga is olyan ármegasságokat mutat, amiket a fogyasztó, akinek élnie kell, akivel veledaladnak az élet szükségletei, csak igényeinek és életnívójának jelentős esőkéntésével tud a maga budgetjébe beilleszteni. Pedig ezek a számok már a múlt számai. A második számoszlop is nagyjában a múlté. Mert ameddig ezeket a számoszlopokat összeállították, a drágaság, napjainknak, életünknek ez a fardhatatlan uszonása még messzebb nyújtotta csápjait. Igen: ezek a számok is az élet drágaságának egy elmúlt periódusát mutatják: átlagszámok, statisztikai számadatok, amik meg sem közelítik a valóságok még szörnyűbb számai. Drágaság van. Ez ma már krónikus jelenség. Amióta a világháboru feldulta Európa gazdasági berendezkedését és megsemmisítette azokat a szolid alapokat, amelyeket az egészséges kereskedelmi verseny, a termelés kiegyensúlyozottsága, a nyersanyagok és a készgyártmányok ökonomikus elosztása épített ki, a világ gazdaságát alapjában rázza meg a drágaság állandó vihara. Igaz, van nyersanyaghiány, van hiány termelési eszközökben, drágult a nyersanyag, drágult a munka, de a drágaság lényege nem ezekben az okokban kereshető. A világháboruban minden állam veszített: egyik többet, másik kevesebbet. Azok az államok, amelyek többet veszítettek, a maguk gazdasági aláassottságukkal aláassák a gazdasági-lag erősebb államokat is. Európa beteg organizmusát nem lehet izoláltan elintézni: ahhoz nagy kiegyenlítődések kellenek és a kiegyenlítődést ószintén kell akarni és ószintén kell végrehajtani.

Az indexszámok számoszlopából szembeszökik, hogy a külföldről behozott cikkek közül csak a kávé ára emelkedett. Ha felületesen nézzük a számokat és felületesen megállapítást végzünk, azt hihetjük, hogy míg a külföldről hozott cikkek aig drágultak, addig a belföldi produktumok jelentéktelen kivétellel ismét nagyobb ármegasságot értek el. Pedig nem ez a helyzet. Elsőrendű szükségleti cikkek a külföldről csak néhány gyarmati termékre szorítkozik. A kávé mellett csak rizs és tea érkezik az országba. A tea most nem olyan szükségleti cikk, hogy abból nagy legyen a kereslet. A rizsfogyasztás is, épen magas ára miatt, óriási mértékben esőkkent. Ezek a tények önmagukban nyomják ezeknek a szükségleti cikkeknek az árát. A kávé nélkülözhetetlen és tömegbehozatali cikk. Ige az ára, épen azért, mert a tömegfogyasztást szolgálja, mert nagy a kereslet benne, még a múlt évi ártáblázattal szemben is emelkedik. Miért emelkedtek azonban a belföldön található elsőrendű szükségleti cikkek? Ennek természetesen magyarázata benne van a mai gazdasági ziláltságban. Mihelyt szabaddá vált néhány fontos fogyasztási cikk kivitele, egyszerűre felszöktek a belföldi árak. Békéidőben nem vittek e ki ugyanezekből a szükségleti cikkekből még nagyobb mennyiséget? Kivíttek, de az akkori kivétel és a mai kivétel között lényeges különbség van. Az akkori

kivitel szabályozta a versengés, ami azzal járt, hogy a kiviteli árak kiegyenlítődték. A szabályozott és a normális gazdasági élet kereteibe illeszkedő árak természetesen alig éreztették hatásukat a belföldi piacra. Ezzel szemben a kivitelnél ma egyszerűre óriásit szökkent az ár, mert a külföldön keresik, tehát jól megfizetik az elsőrendű szükségleti cikkek. De felszökik az ár azért is, mert a valutáris viszonylatból lényeges profit támad. A belföldi árak tehát rohannak a felszökött árak után. Amióta a békét megkötötték, a drágulás, amelyet addig a háborus hatások többé kevésbé izoláltak, szabadon garázdálkodik egész Európában.

Oroszország nem szerel le

- Az Uj Kelet tudóstíjótól -

London, május 30. Moszkvai távirat szerint a központi végrehajtóbizottság úgy döntött, hogy a hadsereg létszámát nem csökkenti, mert a génuai konferencián nem sikerült a szovjetkormányt a többi kormánnyal egyenlőnek elismertetni.

Németország továbbtárgyal a jövételteli kérdésben

Berlin, május 30. A minisztertanács befejezte tanácskozásait. Heimmes pénzügyminiszter párisi tárgyalásaival kapcsolatban. A kormányegyhanguilag a tárgyalások folytatása mellett döntött a Párisban megállapított alapon. A német kormányjegyzéket intézet a jövételteli bizottsághoz, amelyben kijelenti, hogy

Németország kész május 31-én a bankjegykibocsátást megszüntetni.

Bergmann államtitkárt megbízták, intézzen kérdést a jövételteli bizottsághoz, vajjon Németország, ha elfogadja azt a feltételt, hogy a bankjegykibocsátást beszüntesse, kibocsáthat-e majd másfajta papírpénzt, ha a német valuta tovább esnek és Németország nem tarthatná meg ígértét. A német kormány egyhavi haladékat kér vis major esetére.

Miután a jövételteli bizottság e kérdésben döntött, a német kormány beszámol a birodalmi gyűlésen a jövételteli kérdés egész komplexumáról.

Valamennyi német párt helyesli a rapallói szerződést

Berlin, május 30. A külügyi bizottság tizenötórás ülésben foglalkozott a génuai konferenciával és a rapallói szerződéssel. Határozathozatal még nem történt. A külügyi bizottság e tegnapi ülésével kapcsolatban híre jár, hogy valamennyi párt helyesli a rapallói szerződést és csak létrejövételének módja felett oszlanak meg a vélemények. Egyre valószínűbb, hogy ebben a kérdésben a kormány egyhangu támogatásra számíthat, minthogy a nemzeti németek is mellette fognak állást foglalni. Az orosz-német szerződést még nem bocsátották szavazás alá.

Felveszik Németországot a népszövetségbe

Lyon, május 30. Noblemaire képviselő, a népszövetség ellenőrző bizottságának elnöke, beszédet mondott, melyben visszautasítja azokat a vádakait, hogy a génuai konferenciát nem készítették elő kellő módon és hogy oda nem tartozó politikai problémákat vittek a bizottságok elé. A képviselő hangsúlyozta, hogy a népszövetség a többi állam, de különösen Franciaország köz-

ban. Romániában 1916 óta a statisztika huszszoros átlagáremelkedést mutat. Mert ha vannak is periódikus, rövidlejáratu árcsökkenések, amelyek csak időszerte, egészen elenyésző szükségleti cikkre terjednek ki, ezek elvesznek az áremelkedések újabb hullámaiban. A mai embernek drágaságra kell berendezkednie. Fokozódó drágaságra. Az árak stagnálására, lehiggadására, megállapodására ki számíthat? De ki számíthat árcsökkenésre, vagy az árak, a drágaság leépítésére? A mai ember sorsa, hogy mindig a gazdasági élet bizonytalanságával küzdjön. Mert a mai ember életében csak ez a bizonytalanság biztos.

remüködésével eredményes munkát végzett. Noblemaire képviselő ezután amellett foglalt állást, hogy Németországot be kell vonni a népszövetségbe azzal a feltétellel, ha a németek jóakaratot és lojalitást fognak tanusítani. Németországnak május 31-én alkalma lesz a becsületes szándékát bebizonyítani és erre Franciaország szeptemberben fog választ adni Németországnak.

Két évre kötötték meg az olasz-orosz szerződést

Róma, május 30. Az olasz-orosz kereskedelmi szerződéstről, amelyet Sehanser, Csicserin és Krasszin kedden írtak alá, a „Messagero“ azt írja, hogy a szerződés teljes mozgási és iparizési szabadságot biztosít az olasz kereskedőknek Oroszországban és viszont.

Az orosz külkereskedelemre legfontosabb Fekete-tengeri kikötőket az olaszok számára szabad kikötőknek nyilvánították.

Olaszország opeiót kért azokra a petróleumkoncessziókra, melyeket még nem adtak oda másnak, valamint százezer hektár földbirtokra Ukrajnában és Kubánban huszonégyévi bérletre. A szerződést, amely valamennyi jelenleg szövetségben élő szovjetkötársaságra kötelező, egyelőre csak két évre kötötték, de lejártá után évenként meghosszabbítható.

Kompromisszum Lloyd George és Poincaré közt.

London, május 30. Az angol külügyi hivatal és Poincaré között az utóbbi napokban élénk eszmecsere folyt le, a két állam követeinek közvetítésével. Poincaré beleegyezett abba, hogy Franciaország tartózkodik a Ruhr-vidék azonnali megszállásától, hogy a jövételteli bizottsággal és a kölcsönügyi komisszióval

Csicserin újabb sikere

Csehszlovákiával is megkötötte a különszerződést

Prága, május 30. Csicserin és Girza oseh követ Rómában egyezményt létesítettek Szovjetoroszország és Csehszlovákia között. Gazdasági vonatkozású részén kívül az egyezmény

kölcsönösen szigorú semlegességre kötelezi mindkét államot.

Az egyezményben Oroszország csak a moszkvai oseh ügyvivőt, Csehszlovákia pedig csak a prágai orosz konzult ismeri el törvényes diplomáciai képviselőnek.

alaposan megtárgyalhassa az egyes problémákat és igyekezzék módot találni a megegyezésre. Ennek ellenében Lloyd George hajlandó a franciák jövételteli követeléseinek teljesítését oly messzemenően támogatni, amint azt Németország fizető képessége megengedi.

Anglia vonuljon vissza európai ügyektől

London, május 30. A „Sunday Times“ a génuai konferenciáról azt írja, hogy az nagy ellenhatást váltott ki Nagybritanniában ama gondolat ellen, hogy Anglia továbbra is beavatkozzék Európa ügyeibe. Sokkal jobb volna, — írja a lap — ha Anglia a legteljesebb izoláltságba vonulna vissza, mintsem engedni kényszerüljön az állandó készenlétben levő nemzetközi lovagoknak. Európa további ügyeiben a kezdeményezés Londonból Washington kezébe menjen át és egy újabb európai konferencia csak akkor fog összejönni, ha Amerika fogja kezdeményezni.

Lloyd George állása szilárd

London, május 30. A „Sunday Times“ azt írja, hogy Franciaországban bizonyos angol sajtóorganumok megtevésztő közleményei alapján azt hiszik, hogy Lloyd George miniszterelnök helyzete a génuai konferencia miatt megüsgött. A csütörtöki Génuai-vita utáni szavazás azonban megmutatta, hogy Lloyd George teljes mértékben bírja a parlament bizalmát és Poincaré bejelentett londoni látogatása Franciaországnak azt az óhaját bizonyítja, hogy a két ország között újra közeledés és megértés jöjjön létre.

Két békebarát

Nantes, május 30. A háboruban elesett hősök emlékszóbrának leleplezési ünnepségén Clémenceau beszédet intézett a közönséghez. Clémenceau a franciák ellen felhangzott vádakra ezeket felelte:

— Azzal vádolnak minket, hogy Franciaország új háborút akar. Mi nem akarjuk a háborút,

békét akarunk,

de elég erősek vagyunk ahhoz is, hogy háborút indítsunk. Szégyenletes békét nem akarunk. A szövetségeseinket nem hagyjuk el, de meg kell érteniök bennünket és nem áldozhatják fel Franciaország érdekeit mások kedvéért.

A metzvidéki polgármesterek kongresszusán rendezett banketten Poincaré beszédet tartott, amelyben kijelentette,

Franciaország ószintén kívánja a békét

és nem fog tenni semmi olyast, ami a békét megzavarhatná. De a béke nem itélheti arra Franciaországot, hogy felejtse és hűten legyen. Hogyan is lehetnek a külföldön oly rosszakaratu vagy esztelen emberek, akik azt hiszik, hogy Franciaország felelős a háborúért. Az ilyen rágalmatokat el fogjuk tiporni.

PILPUL

is tudom... most
holnap... bor-
zés... az egész
... és már úgy
gyha látomásban: —
meghalni!
megfogta a kezemet,
köz és átadott az
nyak.
kajütje számát? —

ondottam bágyadtan.
tufano, mutassa meg
feküdni. Megszédült

ban a szomszédaim
ótrán felmástrom az
fejem mellé egy fel-
egy üveg konyakot
l pedig kitoltam az
szociológiai és poli-
— az összekötést,
értett meg, meg
magamban és min-
megvolt bennem,
adokat és szorjot-
ókat, zürzavarosan,
a losilyesztettem egy

félebredtem, egyedül
ben. Elkécsesztem
hajóablakig és a
tve elrántottam róla.
agas, zöldelő hegyek
és a „Romania-
yeten hajó volt a
nég sok gözös és
hegyek alatt vagy
mozgással. Kinyi-
át és megkérdeztem
hol vagyunk.

phoro — felelte. A
rüg kellett itt vár-
edtek bennünket a
lötözökdtem és mire
uztunk, már fenn
ízeten.

án körtekettek a
k. A hegyeken két-
mények, várfalak,
tak fel, görbe és
ssal, cik-kakokban,
mosdó árnyalattal,
lyek kopás, mállás,
tudják csak megsu-
ókorba. Valamennyi
illegzetessége, hogy
ablaka van, nem
nyal, hanem egy
le- és feltolható
y az emeletek ren-
földszint tetején át
engerre.

n hirtelen kívánnak
hegyek, (shogy a
ön: balfelől) felfe-
szabad utat hagy-
terhez. Ennél a ka-
bejáratait is sor-
bl, francia és olasz
hadihajói, amelye-
ra reggeli órákban
ak. A hajók orra
fordulva, amerre az
ság és Kemál szov-

n megállunk, lesza-
és bekapom a reg-
dannyian a fedél-
be kell várnunk,
spatok tisztjei fel-
megvizsgálják utle-
megérkeznek és
elébük az I. osz-
A legfőbbünkkel
Dapán egyetlen in-
szu görög ural,
amiképen nem volt
gelmezettek, minden
it egyetlen mon-

t, nem kereskedő.
ret nem ismerhetem.
veszélyes volt. A
yszerre negyven-
ár) rohanta meg,
alatt a léposók majd
ar sz egyiknek a
tőmet, a vánhiva-
san átestem a víz-
még török bélyeg-
g, azután lassu, kö-
megindultam a tö-
sikátorokon át,
gü katonák között

> E sorok írója kénytelen beval-
lani, hogy éjszakánként felriad a pár-
náján és hallgatja a szive dobogását.
Reggelként felkél és megnézi magát
a tükörben, a teste csupa libabőr, a
hajának pedig minden szála a plafon-
nak mered. E sorok írója egy idő óta
tele van félelemmel, aggodalommal,
hisztérikus rosztetéssel, mert szerzte a
világon megint a békéről beszélnek. Az
állapot kezd nagyon kollektív lenni.
Amíg Poincaré és Clemenceau a hábo-
róról beszél, még birni lehetett, de
jaj, most már ők is a békéről. Akárki
megléssz, ebből baj lesz. Clemenceau
másként éri hallgatás után most már a
harmadik beszédet mondja, hogy Fran-
ciaország békét akar. És Poincaré a
harmadik beszédet akar. „Aki nem hiszi el,
és ilyenek sokan vannak a külföldön,
hogy mi békét akarunk, azt egyszerűen
el fogjuk tiporni.“ Ezt mondja Poincaré
Szóul-szóra. Jaj, Poincaré bácsi, én el-
hiszem, engem ne tessék eltiporni. Ba-
szültszavakra, a németek is elhiszik.
Az mégse járja, hogy ön ne higgyen
egy gentlemannek, aki önt is tökéletes
gentlemannek tartja és arra kéri,
ne igyekezzék bebizonyítani, hogy a
békét akarja. A bizonyítástól elállunk.
Elt szóra is.

*
> **Vannak békebarátok, akik beszél-
nek a békéről és vannak, akik cselek-
sznek érte.** Thomson tábornok, mint
katona és mint leki, nem beszél sokat.
O cselekszik. Éjjel-nappal gondolkodik,
dolgozik, míg végre megszerkeszt olyan
géppuskát, ami percenként ezret tud
lőni. Percenként ezer, óránként hatvan-
ezer. Egy rövid kis csatában, mondjuk
olyanban, amely egy napig tart, egy
ilyen Thomson fegyver másfél millió
golyót röpít az ellenfélre. Száz ilyen
géppuska és egy országot kiirthatsz!
Ki lesz boldog ezután háborút kezd-
ni, ha egyetlen perc alatt ezer golyót
küldhetnek a katonáiba? Thomsont mi
mint nagy pacifistát üdvözljük. Fegy-
verek élén a béke, mondták a régiók,
de ez nem helyes. Thomson-féle fegy-
verek élén nyugszik a béke. Remegve
várjuk a pillanatot, amikor az elmés
pacifisták feltalálják az ágyut, amellyel
át lehet lőni Amerikából Európába és
viszont. Ez a mai bonyolult békerend-
szert nagyon egyszerűítené. És várjuk
a gépeket, amiket akármi közlegény
egy kis patulus üvegcsében a mellény-
zsebében hordhat s amikkel százezreket
lehet pillanatok alatt elpusztítani. Ez
még egyszerűbbé tenné a békét. Vég-
eredményben a béke azon múlik, hogy
mindenki a háborún gondolkodjon.

> **A legnagyobb butaság, hogy
amikor egy háború kitombolta magát,
megkötik a békét.** Nem sokkal termé-
szetesebb volna, ha a háborút kötétk
meg? Azzal, hogy a békét tehetetlenné
teszik, alkalmat adnak a háborúnak,
hogy újrakezdje. S a békét nemcsak a
békétárgyalásokon kötik meg, minden
egy konferencián ellene megy a pakli.
Washingtonban elhatározták a leszerelést,
erre Franciaország és Oroszország
kezdett erősebben fegyverkezni. Hogy
mégis legyen valami látszatja a leszerel-
elési purparlénak, sürgősen leszereltek
néhány öreg hadihajót. De jó isten,
mire valók a hajógyarak és mire valók
a békebarát politikusok! Japán elhatá-
rozta, hogy épít még egy dreadnótot.
Erre Amerika azt mondta, ha Japán
egyét épít, akkor mi kettőt. Anglia azt
mondta, ha Amerika kettőt, én négyet,
Franciaország azt mondta, ha Japán
egyét, Amerika kettőt, Anglia négyet,
én sem akaromrontani az arányaimat.
És ezt úgyhívják, hogy tengeri leszerelés.
Mostanában távirat távirat után jelenti,
hogy Amerika a tengeri leszerelés si-
kerére új konferenciát akar összehívni,
hogy a szárazföldi leszerelést is meg-
hánnyják vessék. Hát akármit uraim,
csak ezt ne! Mi eddig a tengeri le-
szerelés földi szárazföldön éreztük
magunkat. De mit csinálunk, ha meg-
esinálják a szárazföldi leszerelést!

Alkotmánytervezetet készítenek Gyulafehérváron

Maniu nem bízik Constantinescuban sem. A pótválasztások újabb eredményei. Hazaérkezett Bratianu

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Maniu Gyula, a nemzeti párt el-
nöke tegnap nyilatkozott egy fővá-
rosi estilap munkatársa előtt, akinek
a következő feltűnést keltő kijelen-
tést tette:

— A kormánnyal semilyen for-
mában sem fogunk együttműködni,
mert

**elvesztették bizalmunkat a Con-
stantinescu vezetése alatt álló
baloldali liberálisok iránt is.**

Pártom tovább halad a maga útján
és a döntést a nemskóra megtar-
tandó gyulafehérvári kongresszuson
hozza meg.

Maniu kijelentése politikai körök-
ben nagy feltűnést keltett, mert
általa szerteoszlik a megegyezésnek
az a halvány reménye is, amelyet
Constantinescu közvetítéséhez fűztek.
A nemzeti pártiak előbb valóban
bizalommal szemlélték a javadalmi
miniszter működését és többször
kijelentették, hogy Constantinescu
rekonvenves személye alkalmas le-
het a közös munkára. Genuában
azonban Constantinescu olyan meg-
állapodást kötött Bratianuval, amely
semmiképen sem képezheti további
tárgyalások alapját.

A gyulafehérvári program

Az „Aurora“ a nemzeti párt kör-
ében értesülések szerzett, amelyek
a gyulafehérvári kongresszus pro-
gramjára vonatkoznak.

**A nemzeti párt mindenké előtt
az új alkotmánytervezettel szem-
ben szegezi le álláspontját és
határozatilag fogja követelni a
közzabadságok biztosítását, a
törvényhozás átszervezését és a
királyi jogok megfelelő körül-
írását.**

Ezenkívül követelni fogja a hatá-
rozatot olyan kormány alakítását,
amely az alkotmány rendelkezéseit
nek há végrehajtására kellő garan-
ciákat nyújt. A program azokról
állást fog foglalni az új közigazga-
tás ügyében, amelyet a decentralizá-
ció alapján kíván átszervezni községi,
városi és megyei önkormányzattal.

Az egyéni szabadságjogokat a leg-
szélesebb alapon kívánja biztosítani
a párt és elsősorban az „otthon vé-
delmét“ fogja védegetni az angol
mintá szeriut.

A törvényhozás tekintetében a
pártvezetői tanácsokhoz fognak még
a többi a parlamentből kivonult pár-
tokkal. Egyes nemzeti pártiak az
egykamara rendszert óhajítják, a több-
ség azonban olasz mintára olyan két
törvényhozó testületet kíván, amely-
nek egyikét a nép választja, a má-
sikba pedig alkotmányban megál-
lított normák szerint automatikusan
nevezik ki a tagokat.

A tárgyalásokat júniusban fogják

lefolytatni, amikor Maniu Gyula tel-
jesen felépült.

A pótválasztásokon

a kormánynak csak Erdélyben nem
sikerült eredményeket elérnie. A többi
csatolt területeken, ama szövetség
következtében, amelyet a liberálisok
Nistorral és Inuletz-cel kötöttek, győz-
tesen kerültek ki a hivatalos jelöltek.
Nistor és Inuletz már a háboru előtt
vezetői voltak a bukovinai és besza-
rábiai románságnak és tekintélyük a
liberálisokkal való együttműködés után
sem vesztett. Bukarestből táviratoz-
ták, hogy

**a bukovinai pótválasztások minde-
nütt a liberális jelöltek győzelmé-
vel végződtek.**

A szerethi kerületben Buzdugant, a
cotmanni kerületben Pauliuk liberá-
list, a visnitza kerületben pedig
Mircea Ciuvart, ugyancsak a libe-
ralisok jelöltjét választották meg sze-
nátorekká.

Erdélyben a kormány eddig csak
egy kerületet tudott meghódítani. A
borosjenői kerületben Barlea liberá-
list választották meg Cosma nemzeti-
párti és Adám parasztpárti ellen.

A biharmegyei pótválasztások
eredményei még csak részben ismer-
etek. A mezőtelegdi kerületben
negy szavazattöbbséggel választották
meg képviselőnek Tarau József erdélyi
nemzeti párti jelöltet Tripou Gábor
liberállal szemben.

A magyarorszei kerületben Lepe-
datu Sándor liberállal választották
meg.

Az élesdi választás eredménye
még ismeretlen, de a kerületből érke-
zett hírek szerint a liberális jelölt
többséget kapott a nemzeti párt je-
löltjével szemben. Más hírek szerint
újabb pótválasztásra kerül sor ebben
a kerületben.

A miniszterelnök itthon

Bratianu miniszterelnök tegnap
este fél hat órakor átutazott az aradi
állomásra. A miniszterelnök egy
aradi hírlapírónak alábbi nyilatkozat-
ot tette:

— Amint a háboruban mindig az
volt a hitem és meggyőződés, hogy
Románia győzni fog, most is szilárd
meggyőződéssel meoteltem Genuába,
hogy népem érdekeit sikerüljen fog-
ott eredményesen képviselnem. Gé-
nuában elmondottam a nagyhatal-
maknak mindent a román nép ki-
váló tulajdonságairól és ők hitelt
adtak szavamnak. Elmondtam, hogy
mi békében akarunk és tudunk élni
és sikerült is őket erről meggyőz-
nöm.

Utam tehát eredménnyel járt

és most csak arra van szükség, hogy
a nép is támogassa az általam veze-
tőt a nehéz munkájukban. Akárki

is álljon az ország élén, ha itt benn
nincs rend és fegyelem, akkor nem
megyünk semmire. Ezt kell megsziv-
lelnie mindenkinek és ha ezt a nép
meghallgatja, akkor Románia na-
gyobb és erősebb lesz, mint valaha.
Az ország sorsa nem künt, hanem
idebent dől el és a belső konszoli-
dáció az, amire minden munkánkat
fordítani kívánjuk.

Az aradi a miniszterelnök tovább-
utazott és kedden este érkezik a fő-
városba, ahol pártihívei ünnepélyes
fogadtatásba részesítik. Híre terjedt,
hogy ez alkalommal ellentünteté-
sekre is sor kerül, amiről a rend-
őrséget is értesítettek. A hírt kor-
mánykörökben megcáfolták, de a
szükséges rendfenntartási intézkedé-
seket mégis megtették.

Szerdán minisztertanács lesz, amelyen Bratianu miniszterelnök informálni fogja minisztertertsait

külföldi utja eredményéről, de meg-
beszélük az aktuális belpolitikai kér-
déseket is. Most már bizonyos, hogy
a parlamentet nem hívják egybe
külön ülésezésre. A „Lupta“ meg-
cáfolja ezt a többi formában közpor-
tált hírt és kijelenti, hogy a ka-
mara november 15-ig nem ül össze.

A magyar választás

Az Uj Kelet tudósítójától

Budapest, május 30. A beérkezett
hivatalos jelentések alapján a belügy-
minisztérium ma tette közzé az első
választási nap eredményeit. A 141
kerület közül 136-ban nyílt szavazás
volt, az öt titkosan választó kerület
eredményét csak holnap fogják kibir-
detni. Abszolút szótöbbséggel nyolcven
egységspárti jelöltet választottak meg,
tiz kerületben pedig csak Bethlen-párti
jelöltek között lesz pótválasztás. Az
egységos pártba nem tartozó, de a
kormányt támogató képviselők száma
négy és így Bethlennek eddig 94 biztos
mandátuma van már. Az ellenzék
tizenzhat mandátumot kapott, de két
kerületben csak ellenzéki jelöltek közöt
kerül sor pótválasztásra s így az ellen-
zéki képviselők eddig tizennyolcan
vannak. Pótválasztás összesen 24 kerü-
letben lesz.

Az ellenzéki mandátumok között
két Haller-párti, két független his-
gazda, egy pártokivüli, három Ressay-
párti, egy nemzeti munkáspárti, két
szociáldemokrata, egy negyvennyolcas
kiszgató, egy ellenzéki liberális, egy
Kossuth-párti van. Andrassy és Friedrión
legitimista pártja egy kerületben sem
győzött és így a karista politika vég-
leg megbukott Magyarországon.

Az egész magyar sajtó, pártállásra
való tekintet nélkül, légtétellel üdvözlö
a szociáldemokratákat, hogy ismét részt
vesznek a parlament munkájában s ezt
a tényt a társadalmi egységhez vezető
lépésnek tekintik.

Ellenzéki körökben a választási
eredmények pánikszerű megdöbbenést
keltettek.

A kormányjelentés szerint az ellen-
zék kíméletlen harcot folytatott az egy-
ségos párt ellen. Tiszszeláron egy
Ressay párti választó s nyílt utján le-
szurta az egységos párt egyik hívét.
Az ellenzék — jelentik Bethlenék —
reggeltől napestig dolgozta meg a vá-
lasztókat és az alkoholtólalom ellenére
ittatták a polgárokat. Emiatt több em-
bert letartóztattak.

— Bratianu Vintila párisi köi-
csöntárgyalásai Párisból jelentik:
A „Liberte“ szerint Bratianu Vintila
pénzügyminiszter felytatja a tanács-
kozásokat a Romániaának nyajlandó
kölesön ügyében. Pénzügyi körök
szerint a tanácskozásokba belevonják
Titulescu londoni román követet is.
Angol körök a tárgyalások elé nagy
figyelemmel tekintenek. A lip szu-
rint a román állami kincstári bonok
összege meghaladja az 1400 milliót.
A felveendő kölcsönből elsősorban
a bonokat fogják beváltani.

Kereskedők figyelmébe!
Allandóan nagy raktár harisnya,
rövid, galanterie és acéláruban.
D. M. C. himzőpamuf. Garantált
400 gardos (kutyafejű) céerna.
Glória nagykereskedés Cluj,
Calea Regele Ferdi-
nand 30. Széki-palota. Interurban telef. 549.

Ha gyorsan kiszolgált, pontosan kimért és jó tűzifát akar, forduljon a **Frenkel-fatelephoz**

HIREK

— Glasner Móse temesvári és aradi utja. Az erdélyi városok közül legutóbb Temesvárt és Aradot látogatta meg Glasner Móse volt kolozsvári főrabbi Temesváron május 25-én beszélt a város zsidóságának színeje előtt Glasner Móse, szombat délután pedig Arad zsidóságának fejtette ki óriási tetszéssel fogadott beszédében az asszimiláció gondolatának tarthatatlanságát. Mindkét beszédében Glasner Móse hangsúlyozta, hogy a nemzeti újjászületés természetesen szükségessége az egész zsidóságnak, amelynek jelenleg két főfeladata van. Az egyik feladat, azaz kötelesség Erec Jisraél fölépítése, a másik pedig az, hogy a diaszporabeli ifjúságunkat praktikus munkára s héber anyanyelvű, jó zsidókká neveljük. Csakis így lesz Palesztina a zsidóság tényleges nemzeti otthona, mely morális hatását az egész diaszporára kigugorozza s ezáltal a golusz azok részére is meg fog szünni, akik nem vándorolnak vissza az ősi földre.

— A Joint résztvesz a Ruttenberg tervezet realizálásában. Newyorkból jelentik: A Joint vezetőségének legutóbb megtartott ülése Ruttenberg mérnök ismeretes tervével foglalkozott, melynek célja, hogy Palesztina vizierőit egyetlen erőforrássá egyesítse. Ruttenberg, aki jelenleg Newyorkban tartózkodik, személyesen adott szakaszerű fölvilágosítást tervének lényegéről a Joint vezetősége előtt. A Joint elhatározta, hogy Ruttenberg mérnök tervének kivételére alakult társaságban 50.000 font sterlinggel résztvesz, részvételét azonban a következő feltételekhez kötötte: 1. Az összesen jegyzett összegnek legalább 750 ezer fontot kell kitennie. 2. A 750 ezer fontnak legalább felét Amerikán kívül kell lejegyeztetni. 3. Részletezett jelentést kíván a Ruttenberg tervezet keresztülvitelének módjairól. 4. A Joint által jegyzett 50.000 font sterlinget egyszer és mindenkorra való jegyzésnek kell tekinteni és újabb összegekkel a Joint a tervezet véghezviteléhez nem járul hozzá.

— Az angol sajtó a Palesztina mandátum ratifikálásának elhalasztásáról. Hirt adott az Uj Kelet arról, hogy Lord Balfour javaslát nyújtott be a népszövetségi tanácshoz a Palesztina-mandátum soronkívüli ratifikálása érdekében. Az északamerikai Egyesült Államok már eleve is hozzájárultak a mandátum ratifikálásához. Mindamellett a jóváhagyás az olasz körök magatartása miatt egy időre elhalasztást szenvedett. Az angol sajtó a palesztinai mandátum jóváhagyásának kitolását a legkülönbözőbb kommentárokkal kíséri. Ezen kommentárok között természetesen nem hiányoznak az anticionista tendenciájú fejtegetések sem.

— Zsidó munkakongresszus Palesztinában. Jeruzsálaból jelentik: A zsidó munkások központi tanácsa elhatározta, hogy június hó tizenötödikére egybehívja a második palesztinai zsidó munkakongresszust Tel-Avivba.

— A Keren Hajjeszód-munka Filadelfiában. Ismeretes az Uj Kelet olvasói előtt az a vita, amely Sámuel Untermayer és Chaim Weizmann között folyt le a cionista politika ügyében. Sámuel Untermayer meglehetősen távol áll a zsidó nemzeti gondolatától és ez az annakidején nagy politikai feltűnést keltett vitából eléggé kiviláglott. Ez azonban nem volt akadály annak, hogy Filadelfiában épen Sámuel Untermayer álljon a Keren Hajjeszód-munkák élére. Rendelkezése alatt egy egész bizottság működik, melyben többek között Max Áron, Filadelfia államának szenátora és a legnagyobb zsidó tekintélyek vesznek részt. Néhány hét leforgása alatt harmincezer dollárt jegyeztek a Keren Hajjeszódra. Az Egyesült-Államok szenátusa néhány hét előtt — mint annakidején jelentettük — határozatot fogadott el, melyben a cionista törekvéseket és a palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon felépítését jogosnak és kívánatosnak mondja ki. Newyork zsidósága elhatározta, hogy ennek a határozatnak örömeire újabb 500.000 dollárt járul hozzá a Keren Hajjeszódhoz.

— Pilsudszky bukaresti utja. Bukarestből jelentik: Zados, langyel külügyi osztályfőnök ideérkezett, Pilsudszky köztársasági elnök bukaresti látogatásának előkészítésére, Pilsudszky a belgrádi esküvő miatt csak június 12-én érkezik a fővárosba.

— A volt detektívönök bünei. A kolozsvári törvényszék büntető tanácsa Bohatier dr. táblabíró elnökelete alatt ma kezdte meg Mórítz Béla volt detektívönök és társai bűnpörének tárgyalását. A terjedelmes vádirat Mórítz detektívönököt, továbbá Kusner, Almasán, Fábán és Flórián detektíveket a büntettek egész légiójával vádolja. Rangoteg zsarolás, zsarolási kísérlet és különböző hivatalos hatalommal való visszaélésen kívül legsúlyosabb vád ellenük az, hogy egy Szamosújváron vesztgelöl zsáknyarvaton teljesen jogtalanul eladtak. A tárgyalás még csak a formásokra szorítkozik. Mintegy negyven tanut fognak kihallgatni, akik közül a tárgyalás során előreláthatólag többen a vádlottak padjára kerülnek. A szenzációsnak ígérkező tárgyalás érdemleges része holnap kezdődik.

— Zsidó háborus emlék Franciaországban. Párisból jelentik: A párisi társadalomban mozgalmat indítottak abból a célból, hogy a háboruban elesett 700 keleti származású zsidó katonának emléket emeljenek. Az emlék valószínűleg egy templom lesz, melyet Páris tizenegyedik kerületében fognak felépíteni, ahol főleg keleti származású zsidók laktak. Ezek közül 1914. évben kétezeren jelentkeztek önként a francia hadseregbe. A mozgalmat egy bizottság vezeti, melyben Millerand köztársasági elnök, Poincaré miniszterelnök és Foch generális is résztvesz.

— Halál a malomárókban. Ferencz Biri, nyolevanöt éves asszony tegnap délután öt óra tájban a Malomárókban megakart mosni a kezét. Közben megcsuszott és a vízbe esett. A tehetetlen öregasszony nem tudott kijönni a vízből és elhaló gyenge hangja segítségért kiáltozott. Mire a segítség megérkezett és Nagy Árpád molnár kihuzta a vízből, már nem volt benne élet. A szerencsétlen öregasszony holttestét a bonctani intézetbe szállították.

— Dobrogeanu éhségstrájkjának eredménye. Bukarestből jelentik: Dobrogeanu Gherea, a kommunista per egyik vádlottja, már 16. napja folytatja az éhségstrájkját. Ma délelőtt Mihaescu tábornok, a hadügyminiszter megbízásából, több tiszt kíséretében megjelent a fogházban. A tábornok maga elé hozatta Dobrogeanu-t, aki elmondotta, miközben okai annak, hogy az éhségstrájkot nem hagyta abba és hogyan kinozták. Mihaescu tábornok folytatja a vizsgálatot. A „Lupta” szerint a király Athénból elrendelte, hogy a kommunisták bánásmódján enyhítsenek. A „Dimineața” szerint Vaitoianu belügyminiszter ma fogadja a kommunista-per védőinek küldöttségét, hogy tárgyaljon velük a kommunisták bánásmódjának enyhítése felől.

— Fokozatosan megszüntetik a bevándorlási tilalmat. A Palesztinába igyekvő zsidó tömegeknek eddig súlyos nehézségeket okozott a bevándorlási szabadság korlátozása, mely a háborus viszonyok óta még mindig fennállott Palesztina területén. A Vaad-Leumi tüzetes meg tárgyalás után megállapodott a jelenleg Londonban időző főkörmányzó helyettesével, hogy a palesztinai hatóságok a családtagok bevándorlása elé

ezentul semmiféle akadályt gördíteni nem fognak és azokat a rendszabályokat is, melyek az általános bevándorlást korlátozzák, fokozatosan megszünteti.

— Az Erdélyi és Bánati Színészegyesület kongresszusa. Az Erdélyi és Bánati Színészegyesület ma délelőtt tartotta meg országos kongresszusát az unitárius kollégium dísztermében. Janovics Jenő dr. elnök nyitotta meg a kongresszust és az apróbb ügyek elintézése után rátértek a kongresszus legfontosabb tárgyára, a román színészegyesülettel való fúzió tervére. A kérdést Janovics Jenő dr. ismertette. Rámutatott arra, hogy ebből a fúzióból az erdélyi színészetre semmi hátrány, de megmérhetetlen erkölcsi és anyagi előny származik. Előszegíti a kulturák közeledését és párhuzamban való haladását és gazdaságilag is kiegyensúlyozza a válságban levő színészetet. Ismertette azt a jegyzőkönyvet, amelyet a fúzió előkészítésével megbízott delegáció még Bukarestben felvett és kihangoztatta azt az álláspontját, hogy a fúziót feltétlenül keresztül kell vinni. Azután Lengyel Vilmos szólalt fel, aki azt a határozati javaslatot terjesztette elő, hogy a kongresszus a csatlakozást egyhangú lelkesedéssel és minden vita nélkül fogadja el. Nagy taps volt a javaslatra a válasz és ezzel a fúzió kérdése az erdélyi színészeti részéről befejezést nyert. A tárgyalások lefolytatásával négytagú delegációt bíztak meg, amelyek tagjai lettek: Lengyel Vilmos és Forgács Sándor Kolozsvárról, Szendrei Mihály Aradról és Gróf László Nagyváradról Janovics Jenő dr. hivatalból tagja. Azután a tanácsválasztást és az apróbb keblly ügyeket intézték el. A kongresszuson megjelent Isac Emil főfelügyelő, aki először román, majd magyar nyelven is tolmácsolta Banu miniszter üdvözlését. A kongresszus délelőtt ért véget.

— Óriási esőzések a regátban. Bukarestből jelentik: A nagy esőzések miatt az árvíz előtörtte Bechia, Bilesti, Serdaru községeket. Bilesti mellett a víz nyolc méter magasságra emelkedett. Emberéletben nem esett kár.

— Házasság. Mózes Jakab és Wartenberg Terike Somkerék, jegyessék. (Minden külön értesítés helyett.)

— Elloptak tizenhárom utlevelet. Gherman János zilahi lakos kedden reggel Kolozsvárra érkezett, hogy a rábizott utlevelekre a magyar és cseh-szlovák vizumot megszerezze. Apehida után ijedten tapasztalta, hogy az egybe csomagolt utlevelek eltűntek. Feljelentésére a rendőrség keresi a vasuti tolvajt.

— Betörést kíséreltek meg a Consumba. Hétfőn este 11 óra tájban a Mátyás-utcában lévő Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének épületéből egy hányos öltözött öregember futott ki az utcára segítséget kérni, mert valaki betört az üzlethelyiségbe. A színházból jövő közönség csakhamar a ház kapuja elé sereglött, ahol több lakó izgatottan előlépett, hogy ismeretlen tettesek a kapuboltzat alatt be akartak hatolni az áruraktárba. Leverték az ajtó lakatját, de tovább nem juthattak, mert a házbeltiek figyelmesek lettek a zajra, kislétek, mire a betörők elmenekültek. Pár perc múlva a helyszínre érkezett a rendőrség is, amely a közönség eltávolítása után megkezdte a házbeltiek kihallgatását.

*** Divat revü Kolozsváron.** Péntekén, június hó 2-án Kolozsváron nem látott szenzációnak lesz színhelye. A kolozsvári közönség eddig csak divatlapokból olvashatta, hogy Európa nagy metropolisai „Divat-revüt” rendeznek. Most Kolozsváron a hölgyközönségnek is alkalmá lesz egy ilyen divat-revüt végignézni. Ez a divat-revü pénteken délután a Newyork-szálloda éttermében lesz, ahol a kolozsvári színésznők és a társaság hölgyei fogják bemutatni a párisi, bécsi, budapesti és kolozsvári divatszalonok legújabb kreációit. Ez a divat-revü egy teadélután keretében fog lezajlani, amelyet egy vidám és nívós műsor fog kiegészíteni. A divat-revünek szenzációja egy párisi ruha kisorsolása lesz. Egy sorsjegy ára 20 le és meg fog történni, hogy a szerencsés nyerő 20 leért egy gyönyörű toalet birtokosa lesz. A revü belépő díja 20 lei.

Miér
Az erdélyi pártatlanul néhány orló temesvári gá tőbb közé közőkkel igy ner Móse hatalomföltörőnek felé jelenik.

Vasárnapon hirdet Messze vidé egy megh hígyait, de nagyközönsé nert távirat gőse Koloz ugyan kapot ez egymagá rá előadása egy ok. A tisztelot alk nagyváradi amelyben ké ki Glasner vallási átokk hogy az el Ugyanakkor meg a várad amelyk szin ádason való ré nem használ a vasárnap meglet Fuc Glasner Mó diának, Gl dás előtt elu Felkeresztü kérdést intézt densröl.

— Nem ta adásomat — mert táviratla mert elvesztett tudja, nagyvár a templomban megtöltötte hiv nek az előa nagyváradi kó get okozni, lá és félelmet idé előadásom. H szivességet és szem, nagyvár a hallgatásom merés nem ma A főrabbi palástolatlan kem. A távira zik:

Don

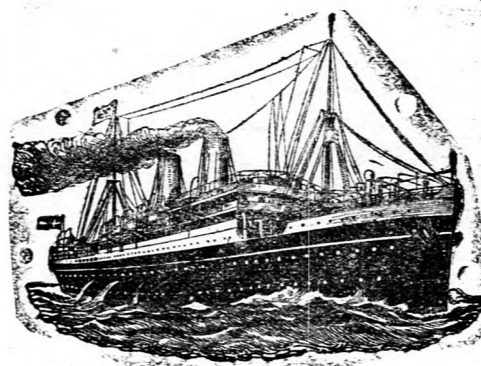
Irta: S
Don Sámuel
— Ásszon nód!... A s kívánja, hogy kát tegye hitv — Nem Hazudsz! — És két ten areát és sirva — Ugy-e meg akartok bárs akartok Mondd, hogy — De igaz király. — E mástól... Mária a k zett, némán, s felugrott és caja betöltötte szavait félelm a falak:

— Hé, Lu deim, halljátok hogy. Ha-ha megy, örökre többé hozzám. Hatalmas k jéről és váll

באלטיק

אמעריקאן ליניע

נענעראל פערטעמוני פיר רומעניע בוקארעסט

הויפט קאנטור קאלעא. וואקארעשטי נומ' 60

— אויך פליאלען אין נאנן רומעניע —

שטעלעראמערארעסטע:

— באלטיק ליניע בוקארעסט —

דיא איינציגע אונטער וועלכע מאכט טראנספארטען מיט דער גרעסטער פערטערונו כיו צום פארט דאנציג בלוי' 3 טעג. פון פארט דאנציג נייען אב וועכענטליך נומ בעוויסטע שיפפען לאמרויע ליטאניע פאלאניע עסטאניע וועלכע מאכען רענעלמעטע קורסעס מיט ועהר נומע בעקוועמליכקייטען. דער פרייז פיר דעם איבערפארטען פון בוקארעסט נאך אמעריקא אדער פון בוקארעסט כי קאנאדא אין דאלדאר 105 אין דעם פרייז פערשטעדה ויך וויא פאלגט:

- 1) דיא נעטווע ווייעס
- 2) דאם איבערפארטען מיט דעם בעסטען טראנספארט כיו צום פארט קווארטער עסטען אין קאנאדען אים פארט כיו אין מאנ פון אב פארטען מיט דער שיפף
- 3) קווארטער עסטען אין קאנאדען אים פארט כיו אין מאנ פון אב פארטען מיט דער שיפף
- 4) דאם איבערפארטען מיט דער בעסטער שיפף קיין אמעריקא אדער קאנאדא וויא אויך אין כשרה קיבע.

דיא יעניגע וועלכע וואללען שפארען געלד צייט. אין ויך נישט פיעל פלאנען אויף דער רייזע. ואלל ויך ווענדען צום הויפט קאנטור: „באלטיק אמעריקאן ליניע” וועלכע שיקט איהרע פאסאזשירען דורך דעם פארט „דאנציג” אים דויערט נישט מעהר וויא 3 טאגע פער באהן אהנע איבער צו שטייען. אין פון דעם פארט „דאנציג” נאך „אמעריקא” אדער „קאנאדא” מיט דיא בעסטע שיפפען אין 9 ביו 10 טאגע. דורך אונזער פארט ברויכט מאן נור אין פאלגש וויאם וואם קאסטעט בלוי' נור 100 לעי. אויך נומע בענלייטער כיו צום פאר דיא בעסטע לייסטונג אין אללע פאללע. דיא גרעסטע בעקוועמליכקייט צו פערפיונג: סעפראטע קאבינען פיר 3-טער קלאסע פון 2-— אונד 6 פע זאנען דיא מאנשאפט אויף אונזערע שיפען רעדען יודעש אונד רוסיש וואם מאכט איינע גראסע ערלייכערונג דען פאסאזשירען.

וויך בעזארגען פיר אללע אמעריקארייענדען דיא רעגיסטרירונג ביים „אמעריקאנישען קאנטור”. ויע האבען ניכט נאטורלי שפעטען צו מאכען. וויך פערשטענדיגען ויע רעכענטיג וואן ויע דאם וויאם צו בעקאממען האבען. וויך האבען דויעקטע פערבינדונגען נאך „ארנאנטייען”, „בראויליען”, „קוב” „מעקסיקא” אויף דען גראסעטען שטעללדאמפפערן.

דורך אונזערע דויעקטע פערבינדונגען ווענען מיר אומשטאנדע דיא בעם אינפארמאציען צו נעבען מיט יעדער ענדערונג וואם ווערט ארויס געגעב בעציגליך דער רייזע. אויך ווענען מיר בעקאמט מיט אללע מאסרעגעלן אד בעשטעמונג וואם עס ווערט אנגענאמען אויף יעדען קונגערע אים אומערעם דער עמיגראציע. מיר פערשאפען איינע קורצע אונד בילליגע פארהרט. נו בעהאנדלונג אין אללע וואם עס איז נור מעגליך צומוכע דעם פאסאזשיר. ווענען אינפארמאציען ווענדעט אויך אין אונזער הויפטקאנטור קאלעא וואקארעשטי נומ' 60 טאגליך אפען פון 8 אונד 7 אונד אבענד אללע אנפראגען אונד ראטהשלעגע ווערען ערטיילט נאנן אומאנסט.

Miért maradt el Glasner Móse nagyváradí előadása

Glasner főrabbi a nemhivatalos ortodoxiáról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az erdélyi zsidóság életében szinte páratlanul áll az a harc, amelyet néhány ortodox rabbi az ősz kolozsvári gáon ellen folytat. A legsötétebb középkort megszégyenítő eszközökkel igyekeznek elcsúszítani Glasner Móse igazságihirdető szavát és hatalomfelfűtő roszkosáiban átkokat szórni feléje, amikor valahol megjelenik.

Vasárnapra például Nagyváradon hirdettetett előadást Glasner Móse. Messze vidékekről jöttek el a zsidók, hogy meghallgassák Glasner igazságait, de az előadás elmaradt. A nagyközönség úgy tudta, hogy Glasner Móse távirati értesítés hívta sürgősen Kolozsvárra. A főrabbi csakugyan kapott egy ilyen táviratot, de ez egymagában még nem bírta volna rá előadása lemondására. Volt még egy ok. A szombat délutáni istentisztelet alkalmával Fuchs Benjamin nagyváradí főrabbi beszédet tartott, amelyben kétségbeesett hangon kelt ki Glasner Móse ellen és valósággal vallási átkokkal ültötte meg híveinek, hogy az előadásán megjelenjenek. Ugyanezok falragaszok is jelentek meg a váradí ortodox templomokban, amelyek szintén megtiltják az előadásra való részvételt. A tilalom ugyan nem használt, a városháza díszterme a vasárnap előadásán szorongásig megtelt Fuchs főrabbi híveivel, de Glasner Móse nem beszélt a váradíknak, Glasner Móse még az előadás előtt elutazott.

Felkerestük ma Glasner főrabbit és kérdést intéztünk hozzá a váradí incidensről.

— Nem tartottam meg váradí előadásomat — mondotta — egyrészt, mert táviratilag hazahívtak, másrészt, mert elvesztettem a kedvemet tőle. Mint tudja, nagyváradí kollégám szombaton a templomban kipurkált engem és megtiltotta híveinek, hogy résztvegyenek az előadásomon. Nem akartam nagyváradí kollégámnak kellemetlenséget okozni, láttam milyen kínos hatást és félelmet idéz elő az én hirdetett előadásom. Hát megtettem neki azt a szívességet és nem beszéltem. Azt hiszem, nagyváradí elvtársaim megértik a halgatásomat is. De látja, az elismerés nem maradt el érte.

A főrabbi egy táviratot vett elő és palástolatlan iróniával nyújtotta át nekem. A távirat szóról-szóra így hangzik:

Glasner Móse nyug. főrabbi, Cluj. Fogadja nemes és igaz nagyemberhez illő elhatározásáért köszönetemet

Fuchs főrabbi.

Valóban nemes és férfias gesztus Fuchs főrabbitól, meg is köszöni Glasnernek, hogy a hiátus után nem tartotta meg előadását. Ugy értesülünk egyébként, hogy a váradí zsidók között mozgalom indult meg annak érdekében, hogy Glasner Móset mégis rábírájk egy nagyváradí előadás megtartására.

Glasner főrabbi ezután a bukaresti zsidó anekdotáról mordult el rendkívül érdekes részleteket.

— Mint az Uj Kelet is megírta, az anekdotát négyórás előértekezet volt, amelyen egyhangú rezolúcióban az egységes zsidó szervezet mellett foglaltunk állást. Az erdélyi hivatalos ortodoxia nem volt ugyan képviselve az anekdotán, de jelen voltak olyan ortodox nagyságok, mint a bskai, a kisenevi és botasani főrabbi, akiknek személye minden vallástisztelő zsidó előtt garancia arra, hogy a határozat, amelyet az ő hozzájárulásukkal hoznak, nem áll ellentétben az igazi hitűség elveivel. Az erdélyi frakció fellépése az anekdotán általános konsternációt keltett. Kijelentették, hogy számukra a szakadás dogma. Odaféltették ezt a dogmát, hogy még az ország többi ortodoxaival sem akarnak közös szervezetbe tömörülni, nekik a speciális erdélyi ortodoxia az egyedül üdvözítő vallás.

— A magam részéről kijelentettem az anekdotán, hogy ez az álláspont valóságos testvérgyilkosság. Egészen más volt a helyzet Magyarországon, amikor az ortodoxia szervezkedése történt és egészen más a helyzet ma Romániában. Meg kell kísérelnünk az egységes szervezkedést és csak ha ez nem sikerül, van jogunk külön ortodox szervezetet követelni, de ezt is csak az egész romániai ortodoxia részére.

— Amikor a bizottságba való beválasztásra került a sor, ezek az urak tiltakoztak ellene, hogy én az ortodoxiát képviseljem. Erre kijelentettem, hogy én valóban nem az „ortodoxiát” képviselem,

de képviselem az igazi ortodoxokat,

akik semmi körülmények között sem

tévesztendők ösze a „hivatalos ortodoxiával”.

— Hogyan is néz ki az a hivatalos ortodoxia? A besztercei iroda az ortodoxia világi képviselőül Sebestyén Dávidot és Tischler Mórt hívatta meg az anekdotára. Mindkettő „volt” elnöke a kolozsvári hitközségnek és a szefárd szakadás legfőbb kovászai. A két legnagyobb erdélyi ortodox hitközség jelenlegi elnökét, Bergner Mórt és Nussbaum Sámuelt a mi javaslatunkra hívta meg a kormány. A besztercei főrabbi még saját hitközségének elnökét sem merte meghívni az anekdotára, mert az is ellene foglalt volna állást. Csak a mult nagyságaival mertek a porondra jönni, mert akik ma állanak a zsidóság élén, azok nincsenek az ő álláspontjukon. A zsidó tömegek mellettünk vannak.

— Ullman főrabbi, mint bizonyítékot a szakadás mellett, azt hozta fel, hogy rituális vágatások alkalmával az ortodoxoknak a levágott állatok 50—60 százaléka tréfe, míg a neológoknak csak 10—20 százalék. A neológ vágatás tehát nem köser. A neológ rabbi által elkövetett házasságtörés és válás szintén érvénytelen a mi rituális szabályaink szerint. Erre azt feleltem, hogy ez az érv épen a szakadás ellen szól. Azokban az országokban, ahol egységes maradt a zsidóság, mind például Galiciában és Lengyelországban, ott a rituális élet vezetése annak ellenére, hogy a hitközségek élére sok helyen vallástalansok kerültek, mégis az igazi ortodox elemek kezében van. A mi bűnünk az, hogy a zsidóság egy részét így engedjük eltávolodni rituális szabályainktól és ennek a szakadás volt az oka.

— Am ha ilyen szigorúak ezek az urak, miért nem vonják le a következményeket a végs fokok és miért áldanak meg olyan házasságokat, ahol a férfi neológ és a menyasszony ortodox, vagy fordítva. Hiszen ez szerintük vegyes házasság, mert ők a neológ szülők házasságát, vagy vallását nem ismerik el törvényesnek. Ha szakadás, hát legyen szakadás. Asztaltól-ágytól is végre kell hajtani. Ime a dogma abszurduma.

Megemlítettem a főrabbinak, hogy a hivatalos ortodoxia azt hirdeti, hogy az anekdotán fölünyos győzelmet aratott.

— Hagyja meg őket ebben a hitükben — mondotta mosolyogva. — Az anekdotán elfogadott alapelvek szerint a romániai zsidóság szervezete egységes lesz és csak kivételképpen maradhatnak meg a meglévő nemortodox hitközségek. A szakadás tehát nem szabály, mint eddig volt, hanem csak kivétel. A zsidóságot csak egyetlen szervezet fogja képviselni az állammal szembe és ellenfogva az erdélyi ortodoxiának nem is lesz külön szervezete. A régi magyar törvényt hatályon kívül fogják helyezni és nem lesznek többé neológ és status quo hitközségek.

— Nagy zsidó miting Nagyváradon. Vasárnap délután nagyszabású zsidó népgyűlés zajlott le Nagyváradon. A mitingen Glasner Móse volt kolozsvári főrabbinak is részt kellett volna vennie, de az ő nagy érdeklődéssel várt beszéde, melynek meghallgatására a távoli zsidó közösségekből is sokan érkeztek Nagyváradra, elmaradt. A gyűlés a leglelkesebb hangulatban folyt le a Városháza dísztermében, amelyet zsúfolásig megtöltött Nagyvárad és a vidék zsidóságának színe-java. A kolozsvári központ képviselőit dr. Markovics Ignác, a helyicsoport elnöke üdvözölte, majd Ferencz Mendel, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség főtitkára ismertette a romániai zsidóság legközelebbi feladatait és Erec Jisraél problémáit. Dr. Klein Miksa, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség alelnöke az asszimiláció döbbenetes hatásairól és ezzel kapcsolatban a nyelvkérdésről beszélt. Altmann Sámuel a nagyváradí Mizrahi speciális feladatait vázolta. A népgyűlésen megjelent dr. Ardelean Justin prefektus is, aki az elnök d-vezetere legteljesebb szimpátiáját fejezte ki a zsidó nemzeti törekvések iránt. A prefektus őszinte szavait a közönség lelkes óvációval honorálta. Este a vendégek tiszteletére fényes bankett volt, amelyen számos felkőszöntő hangzott el. Ujvári Péter a nemzeti regenerálódásról beszélt, dr. Kohányi Rozsó a távollévő Glasner főrabbit, mint a zsidó nemzeti eszme vezéralakját köszöntötte. Nussbaum Sámuel hitközségi elnök a megértés szükségességét hangoztatta, dr. Klein Miksa pedig a vallásos elemeknek a nemzeti munkára való megnyerését. Ferencz Mendel a mandátum kérdéséről, Müttelmann Jakab Glasner Móse munkásságáról, Altmann Sámuel a gyakorlati Palesztina-munkáról beszélt, Kohn Gábor pedig a chalucok képességeit és hasznavehetőségét méltatta.

— Zsidó irodalom a magyar emigrációban. Biró Lajos után a Bécsben élő magyarországi zsidó írók közül most Fényes Samu szólalt meg. A kiváló zsidó írónak Jidli első változása című regénye, mely igazi, szenvedő és reménykedő zsidósorsot ír meg, most érkezett meg Kolozsvárra s 33 leíért kapható az Uj Kelet könyvosztályánál.

— Utazásom a Szentföldön. Palesztinai élményeit és benyomásait írta meg Paneth Hermann, az erdélyi zsidók erec-jisraéli kolóniájának egyik megalapítója érdekes könyvében. A tartalmas és praktikus könyv, amelynek ára 6 lei, az Uj Kelet könyvosztályán kapható.

— Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye: És a meggörbödött kiegyenesedik...

Don Pedro békül

Írta: Székely Nándor (2)

Don Sámuel megszólalt: — Asszonyom, bele kell törődnöd!... A spanyol nép érdeke úgy kívánja, hogy urunk Bourbon Blankát tegye hitvesévé.

— Nem igaz!... Hazudsz!... Hazudsz! — sikoltotta Mária. — És két tenyerébe fogta Don Pedro arcát és sirva kérdezte:

— Ugy-e nem igaz?... Csak meg akartak ijeszteni... Csak próbára akartok tenni, szeretlek-e? Mondd, hogy nem igaz!

— De igaz! — felelte tompán a király. — El kell válnunk egymástól...

Mária a király szeme közé nézett, némán, szótlanul, aztán hirtelen felugrott és elkezdett kacagni. Kacaja beföltötte az egész kastélyt és szavait félelmetesen kongták vissza a falak:

— Hé, Lujza, Anna, belső cselédekim, halljátok?... Don Pedro elhagy. Ha-ha-ha... Elhagy... Elmegy, örökre elmegy és nem jön többé hozzám.

Hatalmas hajkoronája leesett fejéről és vállaira omlott. Szemei kü-

lönös fényben csillogtak, nedves ajkai mögül előcsillantak a piciny, tündöklő fehér fogak, amint az ijesztő szavakat sikoltotta. Don Pedro megrettent.

— Megörül!... Ne kinozzuk tovább!

Don Sámuel némán nézte a szomorú jelenetet. Sajnálta az asszonyt, aggódott királyáért és féltette az országot. Odament Mária de Padillához, megfogta kezét és odavezette Don Pedrohoz:

— Ne sirj, Mária!... Nekem jobban fáj, mint mindkettőtöknek, hogy meg kell zavarnom boldogságotokat... De így kívánják a törvények, a haza és a spanyol grandok!... És én... én zsidó vagyok, megtört idegen ebben az országban, tisztelnem kell a törvényeket, ha mindjárt a szívemet zuzzák is széjjel... És ha királyom életéről van szó, nem törődöm az én életemmel, nem törődöm senki életével... Mária, bucsuzod kell...

Mária most már elkezdett sirni. Don Pedro keblére vetette magát és a királynak kellett leomló könnyeit letörölnie arcáról.

Hosszu, néma csendben ültek az asztal mellett. Csak az asszony fel-felcsukló zokogása törte meg a komor némaságot. Aztán elapadtak a

könnyek és Mária, mint keserves zokogás után a gyermek, nehéz sóhajokkal könnyeit szomorúságán. Don Pedro csitította és becéző szavakat suttogott fülébe.

— Ne félj, nem hagylak el!...

Az asszony magához ölelte Don Pedrót, mintha érezte volna, hogy ma öleli utoljára keblére fejét. Don Sámuel lábujjhegyen kionsot és parancsot adott a lovasznak, állítsa elő a paripákat.

Egy óra múlva ott voltak az erdőben a vadászok mögött. A legények észre sem vették az eltűnést. Don Pedro neki eresztette nyilat egy menekülő őzborjunak. Az állat elterült a földön és mintha szemrehányóan nézett volna a királyra. Don Pedro megfuvatta a kürtöket és befejezte a vadászatot. A megsebzett állatot hazavitette és udvari fizikusával kimosatta a sebet, amelyet az ő keze ejtett. Don Pedrónak szíve volt.

II.

A királyi udvarban nagy sürgés-forgás volt. A menyasszonyt várták. Versaillesből hozta fényes udvari kíséret. A várost fellobogózták. A keskeny toledói utcákon átnyultak a hosszú póznák egyik oldalról a tulsóra. Sokszínű lengő, lobogó sátor

alatt száguldoztak végig a nemes grandok és udvari szolgálk.

Az utcákat idegenek töltötték meg. Franciák, kik a királyasszony kedvéért jöttek, szász, bajor, nápolyi és cseh vitézek jártak-keltek a keskeny sikátorokban. A portugál fejedelem nem küldött követeket a lakodalomra, mert haragban volt Don Pedróval. Valami csekélység miatt. Ezernegyyszáz zsidót akart elégetni Don Rodrigo portugál fejedelem és Don Pedro megakadályozta. Kiszabadította a zsidókat és Sevillában telepítette le őket. Azóta van a harag.

Az udvari cselédek új libériákban várják a fejedelemasszonyt. A várkastélyon Don Pedro és Bourbon Blanka lobogója lengett. Fenn a toronyban udvari cseléd leste, mikor tűnik fel Bourbon Blanka csapata. A zaragossai uton hirtelen nagy porfelhő támadt. A toronyőr jelt adott és az első taracklövés hírül adta, hogy Bourbon Blanka közeledik. Minden fordulónál újabb tarack durrogott. Az udvari cselédek felálltak két, hosszú sorban a várkapu előtt. Benn a várudvaron a lovagok álltak szabályos négyesegben és várták Spanyolország fejedelemasszonyát.

Don Pedro, a király, belső szobájában járt fel a alá. Mellette Don Sámuel állt. A törvények szerint a

KÖZGAZDASÁG

A kormány távoltartja a külföldi tőkét

Hogyan lehet Románia zárt gazdasági egység. Külföldi vélemény Bratianuék gazdaságpolitikájáról

— Az Uj Kelet bukaresti munkatársától —

Az uralmon levő liberális párt gazdasági programjának egyik leglényegesebb része, hogy a külföldi tőkét ki akarja zárni az ország természeti kincseinek kihasználásából s mindenképpen elérni akarja, hogy az országból zárt gazdasági egység legyen. A külföldi tőke szerepét a lehető legszűkebb keretek közé akarják szorítani s nemcsak új tőke betelepedését igyekeznek megakadályozni, hanem azt szeretik elérni, hogy a már régebben az országban megtelepedett tőke is távozzék.

Ez a törekvés, amely a kormányzat minden ágazatán meglátszik, szinte intézményes lett az utolsó időben. A külföldi rosszalásának eddig legfellebbező román valuta alacsony értékelésében adott kifejezést, de a legutóbbi kölcsöntárgyalásoknál nem titkolták el a külföldi érdekeltek, hogy a román gazdasági élet nem úgy alakul, hogy a külföldi bizalmát megnyerje s ennek oka az, hogy a külföldi tőkét nem akarják szőhoz és szerephez engedni.

Kérdést intéztünk a külföldi tőke romániai szerepére vonatkozóan egy külföldi nagy pénzeszoport bukaresti megbízottjához, aki a következő, adatokkal alátámasztott, nagyon érdekes választ adta:

— Minden országnak szüksége van külföldi tőkére, még a leggazdagabbak is. Olyan politikai szempontok az irányadók itt, amelyeknek őriai gazdasági hatásuk és következményük van. A háború után lobbant fel a nemzeti tőkét propagáló mozgalom, főként az utóállamokban. Mindenütt lemondtak róla és sehol nem mentek túl azon a határon, hogy az adózás szempontjából megkössék a vállalatot. Románia ma erősebben kitar emellett az elv mellett, mint akárki más. Szinte monopolizálni akarja az országot a saját tőkéjének (itt most nem cél annak megállapítása, hogy román tőkékről van-e szó) és előlőzi az idegen tőkét, vagy azt teljesen a saját szekerébe akarja fogni, hogy az csak bizonyos közvetítő segítségével juthasson az országba.

— Ezek után még vannak, akik csodálkoznak, hogy a lei alacsonyban áll. Kinek van szüksége leire? Hol van az a külföldi csoport, amelynek érdeke, hogy minél több leit vásároljon, illetőleg, hogy a román valuta magasban álljon? Sehol. A külföld nem rokonszenven alapján itéli meg az egyes valutákat, hanem fizleti szempontokból. De ilyen gazdasági politikával a külföld idegenül áll szembe, tudja jól, hogy az az ország, amelyik ilyen gazdasági elvek alapján dolgozik, eredményeket nem érhet el, fejlődésre nem számíthat, tehát semmi ok sincsen arra, hogy pénzt magasabbra értékeljük, vagy egyáltalában értékeljük valamire.

— Hogy milyen rendszeresen és intézményesen járnak el a külföldi tőke ellen, azt nem egy eset mutatja. Az utolsó két esztendőben a külföldi figyelmre egyre jobban a román petróleumra irányult, amely akkor még versenytárs nélkül állott az európai piacon, minthogy a galiciai petróleumtelepeket még nem állították helyre. A petróleumföldök iránt a legnagyobb kereslet nyilvánult meg s ekkor egy rendelet jelent meg, amelynek értelmében mindezeki aki petróleummező fölött rendelkezik, annak kihasználására a kereskedelemügyi minisztertől kell engedélyt kérnie. A rendelet indokolása kimondotta, hogy ezzel azt akarják elérni, hogy olyanok fogjanak petróleummező kihasználásához, akiknek sem szaktudásuk, sem anyagi erejük sincsen az eredményes termeléshez.

— Mondani sem kell, hogy egyre több és több engedély iránti kérelem érkezett be a minisztériumhoz, amelynek egyrésze közel másfél esztendő óta nincsen elintézve. Ok: hogy idegen vállalatok bérleték ki a petróleummezőket azzal a szándékkal, hogy a legmodernebb eszközökkel hozzáfognak annak kihasználásához. S nehogy az idegen tőkének alkalmá legyen a petróleumiparban erősebben megvetnie a lábát, mint eddig, inkább megakasztják az újabb petróleumvállalatok alakulását s azzal sem törődnek, hogy a petróleumtermelés még csak félakkora sem, mint amekkora lehetne, ha a külföldi tőke is hozzáfoghatna a termelés fellendítéséhez.

Köztudomású, hogy a törvényhozás különbséget tesz minden alkalommal a belföldi és külföldi között, legfellebbező az lehet a következő, hogy a külföldön is különbséget fognak tenni a román állampolgárok és más országok alattvalói között s a románokat a többieknél

hátrányosabb bánásmódban részesítik. A külföld ezekre a rendelkezésekre sok figyelmet fordít. A külföldi szaklapok sok olyan rendelkezésről számolnak be, amelyről a belföldi lapok meg sem emlékeznek. A román törvényeknek például a részvénytársasági jogszabályok körül olyan hiányosságai vannak, amelyek gondolkodóba ejtik a külföldi tőkét, vajjon vállalon-e érdekeltséget román részvénytársaságokban. A kisebbségi részvényesek jogainak megvédésénél nemcsak hogy nincsen semmiféle intézkedés, hanem csak legujabban hoztak egy olyan elvi jelentőségű döntést, amely teljesen kiszolgáltatja őket a többségnek.

A külföld elismeri, hogy Romániának óriási természeti kincsei vannak, amelyek igenis elkalmassá teszik arra, hogy kellő gazdaságpolitikával gyors iramban közeledjék a liberális párt koncepciója, a zárt gazdasági egység felé. Ezt azonban nem lehet megcsinálni a külföldi tőke nélkül. A román gazdasági politika utja nem az, amelyet a külföld bizalommal kísérhetne s ez az oka annak a tartózkodó magatartásnak, amelynek következményeit az egész román gazdasági élet viseli.

Belföld

(x) A német kormány ajánlata Románia kártalanítására. Bukarestből táviratozzák: A kormány a német kormánytól konkrét és precíz javaslatokat kapott a versaillesi békeszerződés végrehajtására, illetve a jóvátételre és kártalanításra vonatkozólag. A német kormány kész megtéríteni a forgalomból kivont Banca Generala bankjegyek értékét, kész Romániának visszaadni az elvitt vasuti gördülő anyagot, valamint kész vasutak építésére technikai személyzetet is rendelkezésre bocsátani. A német kormány arra is ajánlatot tett, hogy technikai szakértővel gondoskodik a kikötők helyreállításáról, valamint a különböző technikai szükségletekről. A kormány elvben elfogadta a német javaslatokat és a részletekre vonatkozólag csakhamar megkezdődnek a tárgyalások.

Addig is, tekintettel a folytonos közsésre, a pénzügyminiszter tegnap elrendelte, nyomozzák ki mindazon német alattvalókat, akik román hatóságoktól kártalanítást kaptak s ezeknek vissza kell fizetniük a kártalanítás felvett összegét. Ugyancsak elrendelte a zárlat alá helyeztet német vagyontok likvidálásának szüneteltetését.

(x) Az erdélyi földosztás. Bukarestből jelentik: Az „Izbanda” jelentése szerint az erdélyi földosztás menete kedvező. Eddig 78 községben befejezték a földosztást, amelynek munkálatai csak 1923 tavaszán fognak végleg befejeződni.

(x) Mérnököket keres a CFR. Egy bécsi lap hirdetői rovatában olvassuk, hogy a CFR. igazgatósága okleveles gépész- és építész mérnököket, továbbá nyugalmazott, de vonszolgálatra még alkalmas mozdonyvezetőket keres alkalmaztatás céljából. A CFR. igazgatóság ezáltal a szervezeti bajok egyikén, a kellő személyzet hiányán akar segíteni.

(x) Szeptemberben lesz az iparkamarák kongresszusa. Bukarestből írják: A bukaresti kereskedelmi kamara elnöksége ma megbeszélést tartott a nagybörze városok kamaráinak elnökeivel a kereskedelmi kamarák kongresszusának megszervezése tárgyában. A kongresszust szeptemberben fogják megtartani Konstancában, utána pedig a résztvevők kiáradulnak Konstantinápolyba.

(x) A gabonakereskedők országos kongresszusa. Bukarestből jelentik: Június 12-én kezdődik Bukarestben a romániai gabonakereskedők országos kongresszusa.

Külföld

(x) Hogy áll a cseh-szlovák-orosz kereskedelmi szerződés ügye. A Frankfurter Zeitung prágai levelezője illetékes helyen nyert közlést alapján a következőket jelenti a cseh-szlovák-orosz kereskedelmi szerződésről: Szerződésről, amelyet Benes állítólag Genuában titokban kötött volna az oroszokkal, nincs szó, mert ez ellentmondana a tényeknek. Bizonyára az árucsereéről van szó, amelyről cseh-szlovák illetékes helyek már hónapok óta tárgyalnak Prágában az itteni orosz kereskedelmi delegációval. Ezek a tárgyalások arra vonatkoznak, hogy Cseh-szlovákia nyersanyagot importálna Oroszországból és később exportálna cserébe. Közvetlenül Genua előtt ezek a tárgyalások abbamaradtak, mert az orosz megbízottak formai okoknál fogva visszavonultak. Az orosz megbízottak ugyanis azt akarták, hogy az iratváltás aktáiban az orosz tárgyaló fel: „Oroszország egyedül jogos képviselője” névvel legyen megnevezve, s cseh-szlovák tárgyalók viszont a „Szovjetorszország” megjelöléshez ragaszkodtak. Ezek a formai okok azonban nem lehetnek olyan súlyos természetűek, hogy a tárgyalások abbamaradását jelentse. Benes Genuából való visszaérkezése után a tárgyalások a cseh-szlovák és az orosz megbízottak között ismét megindultak.

Central Buffet

Színház utca

az elite közönség találkozó helye

király nem ment menyasszonya elé, hanem a trónterembe várta az ország nagyjainak jelenlétében. Amikor három tarackot egymásután sítóttek a levegőbe, Don Sámuel lesietett az udvarra. Don Pedro átment a trónterembe.

A menet berobogott a várudvarra. Elöl a spanyol lovagok páncélba öltözött csapata. Az első hintóban Etienne apát, Bourbon Blanka gyónatápapja és Albuquerque, a hercegnő orvosa ült. Mögöttük széles, kerekhasu, imbolygó járásu batárban ült Bourbon Blanka, udvarhölgye oldalán. Kicsit sápadt volt, talán az ut fárasztotta el. Avagy a félelem, hogy oly messze el kellett jönnie hazájából, idegen földre, idegen emberek közé. A hintó után francia lovagok ynergáltak, hazájuk minden viseletében és fegyverzetében. Széles süvegű brotagneiek, keskeny sisaku normandiaiak és könnyű vértű provencaiak. A lovagok után beláthatatlan sorban kigyóztak a szekerek, melyek a leendő királyasszony ruháit, kincseit, kedvenc tárgyait és az ajándékokat hozták.

Bourbon Blanka kocsija begördült az udvarra. Etienne apát és Albuquerque lesegítették Blankát. Magas, dőlőleg termetű lány volt, büszke homloku, gögös tartású feje-

delmi termet. Hideg és előkelő. Finom és szertartásos. Szabályos metszésű keskeny ajkát némán összeszorította, egy szóval sem árulta el örömét, melyet a spanyol nép ujjongása szerzett neki. Szemei hideg, acélték szemek voltak, amelyekkel csak parancsolni szokott. Nyakáról bársonyos fekete zsinóron, nagy aranyfeszület függőben, melyet ajtatosan megcsókol, amikor földre lépett.

Don Sámuel eléje lépett. Mélyen meghajlott és alázattal mondotta:

— Engedd meg asszonyom, hogy leendő urad és királyod leghivebb szolgája Don Pedro elé vezethessen...

— Ki vagy lovag? — kérdezte Blanka. — És ha lovag vagy, mért nem függ hosszú kard az oldalodon?

— Don Sámuel a nevem, felséges asszonyom... És zsidó vagyok... — Zsidónak gettóban a helye és nem fejedelmi palotában... Ha pedig Don Pedro mellett vagy, akkor csak szolgál lehetsz és szolgálva nem fogadtatja semminő fejedelem a menyasszonyát...

Blanka a gyónatá pap karjába fogódzott. Don Sámuel lángvörösre gyult arccal állt előttük. Szólni nem tudott, csak állt és várta a parancsot.

— Vezess uradhoz! — szólt

nyersen Blanka. — Meddig várjak még itt az udvaron?...

Blanka és Etienne, Albuquerque és Don Sámuel elindultak, fel a trónterembe. A spanyol urak a hüvelyből kihuzott, magásra emelt kardokkal üdvözölték Bourbon Blankát. Blanka megállt az ajtóban és Don Michello, a legöregebb és legelőkelőbb castiliai nemes eléje sietett. Mélyen, majdnem földig hajlott meg előtte:

— Légy üdvözölve, a spanyol nép királyasszonya!...

Előbe nyújtotta karját és felvezette az aranyszővést, bársony baldachin alá, ahol Don Pedro várta menyasszonyát.

Don Pedro felállt a trónról és egy lépcsőt eléje ment Blankának. Kezét nyújtotta neki. Egy pillanatra egymásra néztek, egymás szemében keresték a boldogság tükrét, amelyben leendő életük folyását láthatják meg. Az ország, a haza, a törvények, a spanyol és frank nép érdeke fűzte egymáshoz őket. Ők sohasem látták egymást. Sohasem gondoltak egymásra. Sohasem álmotk a nagy pillanatról. És sohasem várták ezt a napot különösebb izgalommal, érzéssel, melegséggel, vágyakozással. Most egymásra néztek. Csak röviden, egy pillanatra, mert minden szavukat les-

ték a két ország nemesei. Don Pedro végignézet a magas, nyulánk fejedelmi termeten, a gögös arcon, a büszke szemekben és azt gondolta:

— Ez nem az!

Blanka Don Pedrót nézte végig. A kis zömök termetű, amikor ő hatalmas karsú gallról álmotk, a fenyegetően villogó fekete szemeket, amikor ő szelid, szőfogadó kék szemekről ábrándozott. És ugyanazt gondolta:

— Ez nem az!

Don Pedro megszólt:

— Üdvözöllek, mint Spanyolon lányát, a spanyol nép anyját és a spanyol fejedelem hitvesét...

Bourbon Blanka meghajolt és hangosan, hogy minden nemes hallotta válaszolt:

— A spanyol hazának édes lánya, a népnek édes anyja és néked hitvesed hitvesed akarok lenni!...

Don Pedro maga mellé ültette a hercegnőt. A spanyol nemesek hosszú sorba felállottak a teremben és egyenként járultak a trón elé. Don Michello mutatta be őket.

A ceremónia után átvonultak az udvari kápolnába. Ambrózius, a vallásdoldi érsek eskette őket. A harangok zugtak, a nép ujjongott. Spanyolon boldog volt. Csak Don Pedro volt boldogtalan. (Folytatjuk.)

SZÍNH

Szerda: Denc

bérlet

Csütörtök: A

Erzsi

Feleme

22. szá

vezető

Péntek: A zs

helyára

Szombat d. u

helyára

Szombat este

Erzsi

Feleme

23. szá

térre v

Vasárnap d. u

kurta k

Katica.

és Göcz

Mársék

Vasárnap este

játékva

bérlet 1

Hétfő d. u. 1

Gőzon 6

val. 6

Hétfő este: N

Gyula e

mier-he

Kedd: Rigole

énekese

emelt h

előadás

ajtókat

A másorra t

megváltás

B. Sándor

érdeklődéssel

sége B. Sándor

velt művésznő

szerpeiben fog

Első föllépése

Szevillai borbé

val. nagy ár

a Hoffmann m

fogjuk második

harmadszor p

követő kezd e

árai némileg e

erélyjegyek e

árakon válthat

Péntekdéli e

nal. Berénygy

eddig Tizky és

játékát. A ki

ünnepek alkalm

előadásban fog

rendkívül vált

(Első végén kur

Katica, magá

Lehár Drótos

pihentetés után

után a Kis kirá

este pedig a N

Lili és Gőzon

akarja az esti e

akarja nézni, a

ha már most

ünnepek napjá

szereposztással

mesteri fordítá

Hirdessen

A TUTA

a külföldi

legszól

Fo

Cluj, az U

ben. Idege

eladása, fo

kölcsönök,

a legmagas

Telefon

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Szerda: Denovér. (Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 132. szám. D.)
 Csütörtök: A szevillai borbély. (B. Sándor Erzsi kamaranékesnő első föllépése. Felemelt helyárrakkal. Opera-bérlet 22. szám. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
 Péntek: A zsába. (Vigjáték-repriz. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 133. szám. A.)
 Szombat d. u.: A mámor. (5-ödször. Olcsó helyárrakkal.)
 Szombat este: Hoffman meséi. (B. Sándor Erzsi kamaranékesnő föllépésével. Felemelt helyárrakkal. Opera-bérlet 23. szám. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
 Vasárnap d. u.: Délutáni kabaré. Falu végén kurta kocma. Színész nem ember. Katica. Magánzámok. (Berky Lili és Gózon Gyula együttes vendégjátéka. Mérsékelt helyárrakkal.)
 Vasárnap este: Drótostót. (Berky Lili vendégjátékával. Premier-helyárrakkal. Napi bérlet 134. szám. B.)
 Hétfő d. u.: Kis király. (Berky Lili és Gózon Gyula együttes vendégjátékával. Mérsékelt helyárrakkal.)
 Hétfő este: Náni. (Berky Lili és Gózon Gyula együttes vendégjátékával. Premier-helyárrakkal. Napi bérlet 135. C.)
 Kedd: Rigoletto. (B. Sándor Erzsi kamaranékesnő harmadik föllépésével. Felemelt helyárrakkal. Opera bérlet 24. sz. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)

A műsorra tüzött előadások jegyei előre megvásárolhatók a színház pénztáránál.

B. Sándor Erzsi vendégjátéka. Lázás éreklődéssel várja Kolozsvár egész közönsége B. Sándor Erzsiné, a világszerte ünneplott művésznőnek föllépését. Legparádásabb szerepeiben fogja őt ünnepelni a közönség. Első föllépése csütörtökön lesz, amikor a Szevillai borbély Rozináját, betétül pedig Lindé nagy áriáját fogja énekelni. Szombaton a Hoffman meséi harmas női szerepeiben fogjuk másodszer láthatni Sándor Erzsit, harmadszor pedig a pünkösdi ünnepeket követő kedd estén lép fel. A földszinti helyek árai némileg emeltek lesznek, azonban az erkélyjegyek árai a szokásos, azonban helyárrakon változtak meg.

Pünkösdi előadások Berkyvel és Gózonnal. Tizennyolc zsúfolt nézőtér tapsolta már eddig Berky és Gózon paratlan sikerű vendégjátékát. A kitűnő művészpár a pünkösdi ünnepek alkalmával két délutáni és két esti előadásban fog föllépni. Vasárnap délután rendkívül változatos műsorú kabaré lesz (Falu végén kurta kocma, Színész nem ember, Katica, magánzámok stb.), este pedig Lehar Drótostót c. operettje fog hosszabb pihentetés után színrekerülni. Hétfőn délután a Kis király Kálmán Imre operettjében, este pedig a Náni-ban fog föllépni Berky Lili és Gózon Gyula. Aki akár a délutáni, akár az esti előadások valamelyikét meg akarja nézni, az a saját kényelmét szolgálja, ha már most megváltja jegyét, mert az ünnepek napján előreláthatólag türethetetlen torlás lesz a pénztár előtt.

A Zsába. Hennequin legmulatságosabb vigjátéka, a Zsába fog pünkösten este új szereposztással színrekerülni Molnár Ferenc mesteri fordításában.

Hirdessen az UJ KELET-ben!

ÁRUTALASOKAT!

a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombard-kölcsönök, betétek napiól-napig a legmagasabban kamatoztatnak.

Telefon 1-69 és 7-25.

Valutapiac május 30-án

TÖZSDÉK	Lei	osch kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. marka	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza		298	53	1320	28	745	169	1950	645	202	102	380	145			
Bécs valuta deviza	7450	21075	8925	990	2070	580		1330	486			277	10925	391250		
Prága valuta deviza																
Berlin valuta deviza	191	53950		2565	5370	1480	260	3425	1250				28050	10950		
Zürich valuta deviza																
Paris valuta deviza	77/16	2125	381/32		20950	578/4			4872				1090			
Budapest valuta deviza	572	1585	29150		15635	4300	770		3640	1185		20	815			213

ENGROSISTAK PROGRESS
DETAILISTÁK

legolcsóbban vásárolhatnak a rövidáru import cégnél
Oradea-Mare Nagypiac 5

MODERN ÜVEGCISISZOLDA
és TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna (Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381

készíti a legszebb tükröket és butorüvegeket minden méretben és mennyiségben

Ujrafoncsorozás! Kérjen árajánlatot!

Megjelent az új lakbérleti törvény

Lakók, háztulajdonosok és könyvkereskedők figyelmébe!

Bizományosoknak, könyvkereskedőknek magas jutalék

Megrendelhető: a Fraternitas nyomdavidualatnál, Cluj, str. Baron L. Pop 10 - Friedmann hírlap-irodánál Cluj, Piata Unirei és az Uj Kelet kiadóhivatalában.

Ára 6 lei.
Minden tőzsdében kapható!

Ha szép és elegáns ruhát akar, látogassa meg

Herkovits Jenő

férfi szabót str. Baba Novac (Bethlen-u.) 10., ahol bel- és külföldi szövetek állandóan raktáron vannak. 000

Pontos kiszolgálás. 1337

Szolid és olcsó árak!

Mindenféle gép és kézi himzés, tamburizálás, kézi és gépi ajour, plissirozás, gouvrirozás gyorsan és szépen készül a

Műhimző szalonban

Unió-utca 15. 3373-1

DMC himző pamut **L 4-50**

Gyermek zokerli minden színben lei 9. Mindenféle női és férfi harisnyák a legjobb és legolcsóbbak

Imre Lajosnál

Wesselényi és Szép-u. sarok. Intr. telefon 549.

TUNGSRAM

Hitter és Breuer

szesz, bor, sör és pálinka nagykereskedők

Oradea-Mare-Nagyvárad
 Gilányi-u. 8. sz.

Saját főzdeknben termelt gyümölcs-pálinkák és borpárlat 1351

Fregoli Raglán

gumiköppeney 1330 divatöltöny

Neumann M.

cégnél,
 Cluj, Piata Unirii (Főtér)

Cégtáblákat

legolcsóbban készít 1316

JAKAB

Starda Regala 12a. (volt Majális-u.)

Cukorka és esokoládé raktár

Lusztig és Nussbacher 1377

Cal. Regele Ferdinand 31.

Szállítunk postán, utánvét mellett.

GANZ villamosági részvénycsoporthoz tartozó

Piata M. Viteazul Széchenyi-tér 41. sz. (Széki-palota)

Elvállal elektromos világítási- és erőátviteli berendezéseket. Izzólámpák, izzólámpa szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. — Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt. Telefon 403. 1280

WOHANKA

Nyersolajmotorok, benzinmotorok, lokomobilok, kőjáratok, koptatók, dara- és dertcetiszitók, radialszíták raktáron.

Wohanka és Tsa Utóda Rt.
 Bizományi raktára, Oradea-Mare Nagypiac-tér 14. szám.

SPORT

Az MTK temesvári botrányának részletei

Az Uj Kelet tudósítójától

A TAC jubiláris körmerközése során kínos feltűnést keltett a marosvásárhelyi MTK csapata vezetőinek sportszerűtlen viselkedése, amely a jubileumi ünnepségek bántóan diszónáns mozzanata volt. Az MTK három jogosulatlan játékost: névszerint: Gácsi Gyulát, Gellert és Zintallert vitte le Temesvárra és velük erősítette meg csapatát.

A KAC, a kolozsvári Comitetul Regional hivatalos átiratával igazolta, hogy főleg Gácsi Gyula semmi körülmények között sem szerepelhet a díjmérközéseken. Dr. Lintia Livius, a temesvári kerület elnöke, a kolozsvári Comitetul Regional átiratát, valamint a KAC tiltakozó irását illetékes elintézés végett dr. Adamov Dusan futballszakosztályi elnöknek adta át. Az elnök megbeszélésre hívta össze az érdekelte csapatok vezetőit, a tárgyalás megkezdésekor azonban Auspitz Sándor, az MTK hírhedt intézője olyan kvalifikálhatatlan magatartást tanúsított, amely a vita higgadt menetét teljesen lehetetlenné tette. Kijelentette, hogy a három játékost minden körülmények között szerepelteti. A kényszerhelyzetben dr. Kovács Ödön, a TAC illusztris sportigazgatója, közölte a csapatok vezetőivel, hogy nem állja utját a mérkőzés megtartásának, amely azonban csak barátságos jellegű lehet és a döntést — az eredményre való tekintet nélkül — a kolozsvári csapattal játssza le a TAC.

Igatott hangulatban léptek az MTK és a KAC játékosai a pályára. Játékról, komoly küzdelemről szó sem lehetett. Geller már az első percben elgáncsolja Schultzt. A vad és kíméletlen emberemenésnek az volt az eredménye, hogy a mérkőzés egyes fázisaiban két-három játékos is hiányzott a csapatból, mert sérüléseik bekötözése miatt a pályát elhagyni kényszerültek. A félidő 0:0 eldöntetlenül végződött. A második félidőben az MTK hatalmas fölénybe kerül és Nuridsány beadásából Glanczmann védhetetlen lövéssel megszerezte a vezető gólt. A második gól az MTK csatársora szép összjátékának volt az eredménye. A harmadik gólhoz Derzsi öngólja juttatta a vásárhelyi csapatot.

A mérkőzés nivójára jellemző, hogy a közönség, amely szép és élvezetes játék reményében nagyszámúban kereste fel a sporttelepet, a súlyos csalódás jogos felháborodásában

Futballt kérünk!

közbeiktatásokkal adott kifejezést elégedetlenségének. A temesvári napilapok pedig kritikákban felemlítik, hogy a mérkőzés értéke a temesvári másodosztályú csapatok játékának sportbeli nivóját sem közelítette meg. A közönség megkönnyebbülten lélegzett fel, amíg az AAC és a TAC csapatai léptek a pályára. Öldöklő iramban indult meg a játék, a TAC heves tempót diktált, amelynek eredményeként rövidesen három gólt ért el. A második félidőben a játék ezen a mérkőzésen is eldurvult, úgy, hogy a gyengén és erélytelenül bíraskodó Pálkás (AMTE) két-két játékost kiállítani kényszerült.

A döntőmérkőzések napjára Temesvárra érkezett Lukács Imre is, az MTK elnökségi tagja. Felháborodva és megbotrányozva értesült Auspitz modortalan viselkedéséről és kijelentette, hogy az MTK elnöksége és így ő sem azonosítja magát eljárásával. A TAC vezetősége megnyugvással vette tudomásul Lukács Imre ratifikációját és utasította az MTK-át, hogy a vigaszdíjért az AAC csapatával tartsa meg mérkőzését.

Annál kellemetlenebbül érintette a jubiláló egyesületet, hogy a mérkőzés időpontjában az MTK nem jelent

meg a pályán. A serlegdöntő megkezdésére kijelölt időpontban azonban váratlanul megjelentek az MTK játékosai, akik sportszerű öltözékben, dresszben a pályára akartak lépni. A TAC vezetősége közölte az igazgató hangulatu közönséggel, hogy az MTK csapatát a jogosulatlan játékosok szerepeltetése miatt diszkvalifikálták, illetve kizárták a serlegdöntő mérkőzésből. A közönség ekkor viharos tüntetést rendezett a marosvásárhelyi csapat ellen, úgy, hogy a játékosok, Auspitz intézővel az élén, rendőri fedezet mellett voltak kénytelenek elhagyni díctelen szereplésük színhelyét.

A kolozsvári Comitetul Regional, amelynek fenhatósága alá az MTK csapata is tartozik, érthetetlen módon következetesen személyt Auspitz Sándor és az MTK sportszerűtlen driblője és szipkázásai előtt. Ennek tulajdonítható, hogy Auspitz Sándor és az MTK szóbeli utasításokat, írásbeli rendelkezéseket és a szabályok mindenre kötelező szakaszait negligálva, csak saját egyéni és klubérdekeit nézve, csufolhatta meg a testvérszűk azt a szép és nemes ágát, amelyet labdarugásnak neveztek el a testi kultúra ideálistái.

Auspitz Sándor és az MTK-nak temesvári szereplése örök szégyene marad a kolozsvári sportkerületnek és a kerület irányító szerveinek. Nem hihetjük, hogy a kolozsvári Comitetul Regional példás szigorúságu megforlás nélkül nézze tovább ezt a sportszerűtlen és felháborító magatartást, amellyel Auspitz Sándor és az MTK az egyetemes sport tisztaságát veszélyeztetik.

Labdarugás

A brassói kerület bajnoksága. A brassói kerületben befejezést nyertek a bajnoki mérkőzések. A bajnokságot a Nagyszabeni SE csapata nyerte meg, hét ponttal, 8 adott és 4 kapott góllal. A második helyen a Brasovia csapata végzett, 6 ponttal, 11 adott és 7 kapott góllal. Harmadik a brassói Coltea lett, pontszáma 6, adott 10 gólt és visszakapott ugyanannyit. Negyedik a székelyudvarhelyi Hargita; 5 pontot szerzett, adott 6-ot, kapott 10 gólt. Az ötödik helyen a nagyszabeni HTV végzett, 5 ponttal, 3 adott és 6 kapott góllal. Az utolsó helyen a brassói Olympia végzte a szezon, mindössze 1 pontot ért el, 4 gólt adott és hatot kapott.

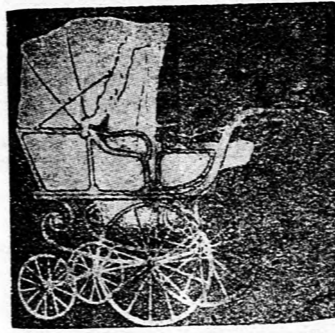
Románia válogatott csapata. Szika János temesvári és Steinhübel Zoltán aradi szövetségi kapitányok kedden Kolozsvárra érkeztek, hogy a Comitetul Regional illetékes tényezőivel együttesen kijelöljék azokat a játékosokat, akik június 8 án — a királyi másnapján — Belgrádban szerepelni fognak Románia és Jugoszlávia első reprezentatív futballmérkőzésén. A két szövetségi kapitány és a Comitetul Regional a következő játékosokat rendelte le Temesvárra a trialmérkőzésekre. Kapusok: Ritter (Kinizsi), Czako (AMTE). Hátvédek: Kozovitch (TAC), Szilágyi (MTK) és dr. Hirsch Elemér (KAC). Részt vesz ezeken kívül a temesvári trialmérkőzéseken Jakobi Dezső, a Haggibbor fedezetjátékosa és Guga Aurél, az Universitatea all-round játékosa, aki egyben a válogatott csapat kapitánya lesz. A többi játékosokat Szika és Steinhübel Kinigli és Rónai, a NAC univerzális képességű játékosain kívül Temesvárról és Aradról fogják verbuválni.

Lapzárta kor kaptuk meg Románia válogatott csapatának végleges, hivatalos összeállítását, amely a követ-

kező: Kapus Ritter (Kinizsi), hátvédek Szilágyi (MTK) és dr. Hirsch (KAC), jobbfedezet Kinigli (NAC), centerhalf Pálfi (ATE), balfedezet Jakobi (Haggibbor), jobbszélső Guga (Universitatea), jobbszélső Frech (Kinizsi), center Schiller (Kinizsi), balösszekötő Rónay (NAC), balszélső Auer (AMTE). Ezenkívül tartalékként kijelölték Kozovics (Kinizsi), Zimmermann (TAC) és Csapó (aradi Gloria-CFR) játékosokat. A csapat szerdán délután indul Temesvárra, ahol szombaton résztvesz a trialmérkőzésen, vasárnap Orsován monitorra száll és hétfőn délután érkezik Belgrádba, ahová Morar Teofil, Steinhübel Zoltán és Szika János kísérik el. A román jugoszláv válogatott mérkőzést Schmidt bécsi bíró fogja levezetni.

Felelős szerkesztő: **MARTON ERNŐ**
Kiadó: **FRATERNITAS** nyomdávával.
Szerkesztőségi telefonszám 977.

Hercules gyermekocsigyár Rt.

Főlelőnök Baumzewelg Arnold, Cluj
Strada Reg. Ferdinand (Wesselényi M-u.)
25. szám. Állandó nagy raktár mindenféle gyermekocsigyárban. Árjegyzéket Engros kívánatra küld. Engros 9451

KÖZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜR SZALON Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)

Hajfestés, hajmunka, fejmosás, ondulolás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben. Hajat veszek!
PÉTERFI JULISKA

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindennemű timárhulladékot legmagasabb napi áron vásárol
Szaru- és csontárugyár Rt. Cluj 1310

Patkányt pusztít: Ratin

mezei és házi egeret tömegesen
békébbel anyag, postal szétküldés. Vezérképviselet Románia és a csatolt területek részére:
Mezei Géza
Cluj, Str. Tunarilor 6. (Zápolya-utca).

Bárdos Jenő

(As Bon Govt) Főtér 4.
Összes párisi szövet, selyem, kabát, toilette és divatújdonságai 1282 megérkeztek.
Telefon: 917. Olcsó árak!

Engros eladás!

1342

Rövid, norinbergi, galanterie és papírárúk m külföldről raktárra érkeztek

Engros! Simplon-áruház Engros!

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 25. sz. Főpostával szemben. Szakmabeli segéd felvétetik.

Engros eladás!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szav-nként 1 le. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 le. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 le. Jellig hirdetésekre semmiféle felvilágosítás nem duk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 le 60 bani bétégeköltség fizetendő.

Mindenféle fordítások román, magyar, angol és francia nyelvre, valamint írógéppel való másolások gyorsan és pontosan készülnek. Fővétel helyi Friedmann hírlapiroda. 3405-1

Könyvelőt szépirással, kereskedelmi praxissal június elsejére felvesz Niszel és Faragó gyarmatárú nagykereskedő cég Nagyvárad, Zöldfa-utca. 3899-1

Mérlegképes főkönyvelőt keres ipari részvénytársaság fizetési igényeket és eddigi gyakorlatot is feltüntető részletes ajánlatok. Azonnali belépésre jeligen a kiadóhivatalba kéretnek. A román nyelvben jártasak előnyben részesülnek.

Vas és fűszer szakmában önálló üzletvezetésre alkalmas íz. fiatalember megfelelő állást keres. Ajánlatokat »30 éves« jelíggel a kiadóhivatalba továbbít. 3908-1

Keresünk azonnali belépésre egy 23 éves felüli ügyes, komoly törekvő és megbízható vas-kereskedőt, ki a vasárú és számszámakban tőkletes szak tudással bír. Csak olyan, ajánkozók küldjék be bizonyítványmátsolatokkal és fizetési igényekkel ellátott ajánlatukat, kik hasonló üzemben már működtek és elegendő üzleti gyakorlatot tudnak igazolni, valamint román vagy német nyelvismerettel bírnak. »Ferra« Fratii Wachtel & Co. Jassi Romania.

Mérlegképes könyvelő és irodavezető, ki nagyobb ipari és kereskedelmi vállalatnál van alkalmazásban, hasonló alkalmazást keres. Magyar, német, román nyelveket bírja. Megkereséseket »Szombaton munkaszünet« jelíggel a kiadóhivatalba továbbít.

Eladó malom vámörlesre, országot mentén 5 községtől körülvéve, állomástól 5 km. országot. A malom-épület kőből épült emeletes, az emeleten magtár 10 vagon termés befogadására alkalmas, uri lakás 3 szoba, konyha, szenes magazin, istálló, 20 méteres szin. A malmot egy 30-35 lóerős drezdai gyártmányú szívógázmotor hajtja, mely 5 körre berendezett, 42-es, 40-es, 38-as és francia-kövek, egy 7 méter hosszú cilindrer-szita, egy darab 3-4 lóerős benzínmotor, egy körfűrész, transzmissziók és egyéb berendezések. Ár háromszázhuszezer lei, más válatat miatt sürgősen eladó. Cim meg tudható e lap kiadóhivatalánál. Csakis komoly vevőkkel tárgyalok. 3876-1.

Bocskor, mosótalp, felsőbőr és szíjgyártóblank

állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközök. Jelenlegi talp és bocskor ára 65-70 lei. Vagontételnél 5 százalékos kedvezmény.

SÁMSON-BÖRGYÁR

Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3-86, lakás 3-87. szám.

Şzalámít postán utánvét mellett pontosan szállít 1344
Winkler Mór & Szalámigyára
Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér 39. Telefon 12-90.
Árjegyzék és שאלון kívánatra ingyen.

A Dicsőségmentári Általános Hitelbank

román, magyar, német nyelvet bíró nőtlen
segédkönyvelőt
keres. — Bizonyítvánnyal ellátott ajánlatok a bank címére küldendők

IFJU KELET

Zöldó Ifjusági folyóirat
Előfizetési ár egy évre 80 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

Szerkesztőség
hivatal és ny
Cluj-Kolozsvár,
L. Pop. — Braşov

Az Uj Kelet t
Szerkesztőség
Kiadóhivatal
Nyomda
Téber osztály
E. N. Sz.

V. évfolya

A gall

Szent igaz történet semm körül. Sok m hogy ez a francia harcra szobrok alatt szott a világ után kicsit v csak négy fa fujni, így is trombitát. G alatt a franc villogott, mo a hüvelyébe log történt az orosz-ném nevezett rappa az angol fran. Mind a kettő háborus naic is, hogy a jó san bekövetke tel ezeltt ug ha Németország eszet eleget jó nek, a francia szállják a Ru dek nem lett mása az előn metország és zet előtt álló hittel ezeltt hogy Francia szerződés érté szállni német ha a szövetség Ezt a jogot a ségbevonták, husen és A és a Lloyd tika. És P ezeltt még hogy a néme ján sem fizet hetnek, nem lát pontjához vitássá tett bevonuljon N Genuában zott, hanem hogy oit e sem lehetett annakidején a küzdelemb azt hitte, ho veresége ott fog. Azt hitt kinek állása rendült, a ge leg bukott e tévedett. Ll egész Anglia és az unioi dítványát m ember szavéges többsé gatolagos sz vazott a gén bizalommal ménye merő George kere válla érinti tehát sietve szik megegy vételteli kérd fizetésre és szónoklat- és hogy Franci

Nagyon vonulásra a nak, Gustav francia-némé Hervé zsurn politikusan harcra franc sebb politika fordításai ut maradt. Her de a megvál